

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indholdsfortegnelse.

	Side
I. Afgangs- og Aarsprøver i Juni—Juli 1902.....	1
II. Disciplene	12
— Diciplenes Forhold uden for Skolen	17
III. Lærerkollegiet	18 og 81
IV. Aarets Arbejde.....	20
V. Videnskabelige Samlinger. — Regler for Bogudlaan ..	39
VI. Uddrag af Skolens Regnskab i Finansaaret 1902—3 ..	53
VII. Skolepenge, Understøttelsesmidler.....	55
VIII. Forberedelsesskolen.....	60
IX. Fordringer til Optagelse i Katedralskolen.....	65
X. Den højere Almenskole og Loven af 24. April 1903.....	69
— Bekendtgørelse af 8. Januar 1903 om Undervisning i Historie i de lærde Skolers V. og VI. Klasse	80
XI. Afgangs- og Aarsprøver 1903	82

I Afgangs- og Aarsprøver i Juni—Juli 1902.

Afgangs- og Aarsprøverne afholdtes paa de i Indbydelsesskriftet fra ifjor meddelte Tider.

Afgangsprøven for studerende bestodes af VI Klases 8 Disciple og 1 Privatist, IV Klases Hovedeksamen af Klases 10 Disciple, Almindelig Forberedelseseksamen af IV Realklasses 2 Disciple.

Desuden bestodes Tillægsprøver i forskellige Fag af 5 Privatister, og i Januar og Marts 1903 ekstraordinære Tillægsprøver i Fransk og i Latin for Farmaceuter af 2, efter forud indhentet ministeriel Tilladelse.

I Bedømmelsen deltog paa Undervisningsinspektionens Vegne Professor Dr. Paludan (Dansk og Oldnordisk i VI, Dansk i IV Rl. og Tysk i VI), som beskikkede Censorer: Overlærer Hoff (Tysk i IV, Engelsk i VI og IV Rl.), Professor H. C. A. Lund (Historie i VI og IV Rl., Geografi i IV og IV Rl.), Overlærer Schmidt (Matematik i IV, Naturlære i IV), Overlærer Zerlang (Fransk i VI og IV Rl., Latin i IV, Græsk for 1 Privatist), Adjunkt Fledelius (Latin i VI), Adjunkt Ramm (Matematik i VI). Som indbudt af Skolen: Kommunalærerinde Frk. Knudsen (Naturhistorie i IV Kl.).

Udfaldet ses af omstaaende Karakterlister.

Afgangseksamen for studerende

Nr.	Sproglig historisk Retning.	Faderens Stilling og Opholdssted.	Dansk Stil		Dansk og Oldnordisk.	Fransk (dobb.)
			fri.	bnd.		
1	Claus Søndergaard Thomsen, f. $^{19}/_{10}$ 81; opt. $^{19}/_8$ 99 i V.	Gaardejer, Odgaard.	g+	mg÷	ug÷	mg
2	Villads Christensen, f. $^{16}/_3$ 83; opt. $^{19}/_8$ 96 i I.	Skolelærer, Sevel S.	g+	mg	mg	mg÷
3	Svend Olaf Torkild Philipsen, f. $^{20}/_{11}$ 83; opt. $^{19}/_8$ 96 i I.	Afd. Fabrikant, Viborg.	g	g	g+	g+
4	Jens Kristian Jensen, f. $^9/_2$ 81; opt. $^{19}/_8$ 99 i V.	Gaardejer, Ø. Ølby S.	g+	mg÷	mg	g+
5	Knud Trap Hillers, f. $^{26}/_8$ 83; opt. $^{19}/_8$ 99 i V.	Købmand, Nykøbing, M.	g+	mg	tg+	g+
Matematisk- naturvidenskabelig Retning.						
6	Hans Marius Iversen, f. $^{14}/_5$ 79; opt. $^{19}/_8$ 1900 i V.	Gaardejer, Darum S.	mg	mg	ug÷	mg÷
7	Jacob Carl Jensen, f. $^7/_2$ 84; opt. $^{19}/_8$ 1900 i V.	Gaardejer, Hvam.	mg÷	mg÷	ug÷	mg
8	Frederik Carl Christian Andersen, f. $^{14}/_2$ 83; opt. $^{19}/_8$ 94 i I.	Distriktslæge, Viborg.	g+	g÷	g+	g
	Privatist: Niels Jensen (Sivgaard), f. $^{11}/_{12}$ 74.	Husmand, Ryde S.	g+	mg+	mg÷	g+

Til Første Karakter med Udmærkelse fordres mindst 105 Points, til Første

Sommeren 1902.

Engelsk.	Tysk.	Historie (dobb.).	Latin			Græsk (dobb.).	Naturlaere.		Points.	Hoved- karakter.
			skr.	læst.	ikke læst.					
»	mg	mg÷	g+	ug÷	mg÷	mg÷	mg+		93	1. Karakt.
»	mg+	mg÷	mg÷	ug÷	mg÷	mg	g		92	1. Karakt.
»	mg	g+	tg+	mg	mg÷	mg÷	tg		75	2. Karakt.
»	mg÷	mg÷	tg÷	tg÷	g+	g+	g		68	3. Karakt.
g+	»	g	g÷	g	g÷	tg	mg÷		62	3. Karakt.
			Aritmetik		Geometri		Fysik			
			skr.	m.	skr.	m.	mek.	kem.		
»	ug÷	mg+	mg+	ug÷	ug	ug	ug	ug÷	105	1. Karakt. m. Udm.
g+	»	ug	ug÷	ug÷	mg+	ug	ug÷	ug÷	104	1. Karakt.
tg	»	mg÷	mg÷	g	mg÷	g+	mg÷	mg	75	2. Karakt.
»	mg	ug÷	g+	mg+	tg÷	mg÷	g+	mg+	84	1. Karakt.

. 84 P., til Anden K. 70 P., til Tredie K. 56 P.

IV Klasses Hovedeksamen

Nr.	Navn	Født.	Faderens Stilling og Opholdssted.	Optaget	
				Aar.	Kl.
1	Alfred Mikkelsen.	26/9 85	Sergent, Viborg.	19/8 98	i I mg
2	Hans Folmer Elle Jensen.	30/8 85	Lærer, Viborg.	19/8 98	i I mg
3	Niels Kristian Jensen.	23/7 83	Gaardmand, Binderup.	14/1 01	i III mg-
4	Hans Christensen Rye.	5/12 86	Birkedommer, Hørsholm.	19/8 98	i I mg-
5	Lauritz Ditlev Gustav Willesen.	6/11 86	Mølleer, Nørremølle.	19/8 98	i I mg-
6	Jens Christian Jespersen.	2/7 86	Murmester, Viborg.	19/8 97	i I mg-
7	Carl Claus Nis Møller Schmidt.	20/10 82	Proprietær, Sofiesminde.	19/8 97	i I g+
8	Jens Christian Marius Jensen Ploug.	4/1 83	Skolelærer, Skringstrup.	19/8 98	i I mg-
9	Kristen Pind Jensen.	5/9 87	Skomager, Bjerringbro.	19/8 97	i I g+
10	Christen Skow.	17/7 84	Afd. Proprietær.	19/8 97	i I mg-
Tillægsprøver:					
1	Jens Andersen.	18/12 84	Købmand, Viborg.		
2	Mads Chr. Andersen.	1/8 83	Gaardmand, Sjørring.		
3	Martin Jensen.	3/11 87	Boelsmand, Grynnerup.		
4	Einar Rokkjær.	10/10 85	Skolelærer, Øls.		
5	Rasmus Chr. Schneevoigt.	12/4 85	Jernstøber, Viborg.		
Ekstraordinære Prøver i Fransk og Latin (for Farmaceuter m. fl.):					
1	Morten Siggaard.	22/8 83	Gaardejer, Gellerup.		
2	Marie Jensine Madsen.	25/1 82	Gaardmand, Gellerup.		

Fjerde Klasses Hovedeksamen bestaas med 47²/₃ P.; til Opflyttelse i mindst »godt« i Dansk Stil. Til Tillægsprøverne fordres mindst »godt«

g Tillægsprøver 1902.

Tysk.	Fransk.	Latin (dobbl.)	Historie.	Geografi.	Naturhist.	Aritmetik.	Geometri.	Græsk.	Fysik.	Points	
										ialt.	Afsl. Fag.
mg+	mg+	ug÷	ug	ug÷	ug	ug	ug	»	mg÷	84	38 ¹ / ₃
mg÷	mg+	mg+	ug	ug÷	mg	mg+	ug÷	mg+	»	80 ¹ / ₃	36
mg÷	mg	ug	ug	mg	mg	mg+	mg+	mg+	»	79 ² / ₃	35
mg+	mg+	ug÷	mg+	ug÷	ug÷	mg	ug	g	»	79	37 ² / ₃
mg	g+	mg	mg+	ug÷	mg	ug	ug	»	ug÷	78 ² / ₃	35 ² / ₃
g	g+	ug÷	mg+	ug÷	mg	mg÷	mg	»	mg+	75	35
g	g+	g+	mg÷	mg+	mg+	mg	mg	»	g+	68 ¹ / ₃	31
mg	g+	mg÷	mg	mg	g+	g	g÷	mg	»	67	28 ¹ / ₃
g	g+	mg÷	g÷	mg	g	mg	g+	mg÷	»	63 ² / ₃	29 ² / ₃
g÷	g+	mg÷	mg÷	g+	g	g+	tg	g+	»	57 ² / ₃	21
		mg									
		mg+									
	mg	mg+						mg÷			
	mg+	ug÷									
		mg									
	g+	g							•		
	mg	mg									

Kl. fordres dog 55 P. som samlet Talværdi og 20 P. i Afslutningsfagene samt
vert Fag.

Almindelig Forberedelses-

Nr.	Navn.	Født.	Faderens Stilling og Opholdssted.	Optaget		Dansk:	
				Aar.	Kl.	skr. (dobb.)	mdtl. (dobb.)
1	Niels Christian Christensen.	22/5 85	Skolelærer, Ørum.	19/8 99	i IIR	mg+	mg
2	Andreas Jørgen Rendtorff.	19/7 85	Sygehusforv., Viborg.	19/8 97	i IIR	mg+	mg

Til at bestaa kræves 69½ P. (med kun 2 fremmede Sprog 65 P.); til

Den 2. Dcbr. 1902 besøgte Skolen af Sanginspektøren, Professor Nebelong.

Til de skriftlige Afgangsprøver modtoges fra Ministeriet følgende Opgaver:

A. Til Afgangseksamen for studerende.

Dansk Stil (fri Opgave): Kan Tanken om en evig Fred mellem Folkene virkeliggøres? og vilde det være ubetinget ønskeligt, om den blev det?

Dansk Stil (bunden Opgave): Roms Betydning i Oldtiden, Middelalderen og Nutiden.

Oversættelse fra Latin:

Sub finem anni p. Chr. n. VIII per Hadriam Corinthum versus nave vehebatur poeta Ovidius, quem Augustus in exilium abire jusserat. Id cur fecerit, non satis constat. Ovidius ipse duo crimina se perdidisse profitetur, carmen et errorem; sed cum vix dubitari possit, quin ei culpæ datum fuerit, quod edito illo carmine impudico, quod *Ars amandi* inscribitur, Augusti morum corrigendorum studiis nocuisset de altero crimine nemo usque

ksamen 1902.

Engelsk (dobb.)	Fransk.	Tysk.	Historie.	Geograf.	Naturhist.	Fysik.	Geometri.	Aritmetik.	Regning.	Orden m. skr. Arb.	Points.
ug ÷	ug ÷	mg +	ug	ug	ug	ug	ug ÷	ug	ug	mg +	122 m. Udm.
ug ÷	mg	g +	ug ÷	mg	mg ÷	g +	mg	g +	mg ÷	mg ÷	100 ² / ₃

Udmærkelse kræves 120 (112¹/₂) P.

ad hunc diem verum invenire potuit. Hoc tantum ipse dicit, imprudentem se aliquid vidisse, quod videre non debuisset, eoque Augustum vehementer offensum primum acerbissimis verbis se increpuisse, deinde pœnam exilii sibi inflixisse; sed cum nullum scelus commiserit, sperare se, fore, ut aliquando lenita principis ira in patriam redire sibi liceat. Hæc tamen spes eum fefellit; cum enim Tomos, in urbem sinistro Ponti Euxini litore positam, pervenisset, in hac inhospitali regione, quæ vicinorum barbarorum incursionibus semper infestabatur, a dilectissima conjuge carissimisque amicis divulsus reliquam vitam traxit. Quid mirum est, hominem mitiore Italiæ cælo, luxuriosa urbis vita, docta denique et humana consuetudine assuefactum fortunam suam ægerrime tulisse? Itaque in epistulis poeticis, quas per hos annos Roman misit et edendas curavit, semper miseram sortem suam deplorat et cum amicis, quorum nominibus inscriptæ sunt, agit, ut precibus suis veniam sibi ab Augusto impetrent, ut, si non Romam redire, at saltem in mitius exilium se migrare sinat. Jam tum fuerunt, quos assiduarum poetæ querellarum tæderet, quique hoc nomine illa carmina reprehenderet; a quorum vituperatione se his fere verbis defendit. »Audio«, inquit, »carmina mea quibusdam displicere, quod in iis semper eadem sit sententia: nihil me loqui, nisi quam multis incommodis periculisque undique cingar; nihil me rogare, nisi ut loco ab Roma propiore habitem. Vellem, nihil aliud in iis reprehendi posset; nam hoc quidem vitio nihil magis excusabile est. Dum lætus eram, læta cecini; nunc, cum

tristis sum, tristia cano; utrumque tempori suo convenit. Quid aliud scribam? quid aliud precer? cum totiens eadem dicam, tamen verba mea nihil proficiunt. An unus tantum amicorum mihi rogandus erat, ne bis eundem sensum lector reperiret? Ignoscite mihi! ingenue confiteor, carminum famam viliozem mihi salute mea esse.«

1) nomen = Grund, Anledning.

Fransk Stil:

Efterretninger fra Holland melde om alvorlige Ulykkestilfælde, der er foregaaede paa Isen. I Lørdags havde 16 Mennesker begivet sig til Kinderdijk for at hengive sig til Skøjteløbningens Glæder, da Isen pludselig brast, og de alle forsvandt under Vandet. Fem af dem druknede, blandt andre en ung Mand paa 20 Aar og hans to Søstre, der var yngre end han. Et andet ungt Menneske, som var ilet til for at bringe de druknede 1) Hjælp, omkom som Offer for sin Menneskekærlighed. Næste Dag hændte en lignende Tildragelse ved Zaltbomme. Der forsvandt tre Skøjteløbere under Isen. Nogle Mennesker ilede dem øjeblikkelig til Hjælp, men ulykkeligvis forsvandt tre af dem ogsaa 2).

Redningen af disse seks Personer blev vanskeligere og farligere; ikke desto mindre fordobles Anstrengelserne og krones med et vist Held: fire af de seks druknede unddrages Døden. En Pige paa 17 Aar og en ung Mand paa 23, som var ilede til for at bringe Hjælp, kunde kun bringes ind 3) som 1) Lig. Af de fire Personer, som blev frelste, befinde to sig endnu i en foruroligende Tilstand.

1) noyé. 2) à leur tour. 3) retiret. 4) à l'état de.

Aritmetik:

1. Find et tocifret Tal, der har de samme Tiere og Enere som dets Kvadrat.

2. En Gæld G tilbagebetales derved, at Skyldneren i n paa hinanden følgende Aar, første Gang eet Aar efter Gældens Stiftelse, udbetaler en bestemt Sum, der altsaa indbefatter baade et Afdrag paa Gælden og Renter af den Restgæld, som han endnu skylder efter den sidste Udbetaling. Hvor stor maa denne Sum være? Hvor meget af den Sum, der betales p Aar efter Gældens Stiftelse, er Renter, og hvor meget er Afdrag? Den aarlige Rentefod er r .

Eks. $G = 20000$ Kr.; $n = 60$; $r = 0,035$; $p = 30$.

Geometri:

1. Man skal bestemme k saaledes, at Ligningen

$$2x^2 + 5xy - 3y^2 + x + 10y + k = 0$$

fremstiller to rette Linier, og dernæst finde disse Liniers Ligninger.

2. Man danner et Polyeder derved, at man bortskærer Hjørnerne af en Tærning ved otte plane Snit gennem Midtpunkterne af hvert Hjørnes Kanter. Af hvilke Polygoner begrænses dette Polyeder? Hvor mange Hjørner og Kanter har det? Er det omskrevet om Tærningens indskrevne Kugle?

Find Forholdet mellem Arealerne af Polyedrets og Tærningens Overflader, samt Forholdet mellem deres Rumfang.

3. I et givet Kvadrat skal ved Konstruktion indskrives en given ligesidet Trekant, saaledes at to af dens Vinkelspidser skal ligge i to modstaaende Kvadratsider. — Find Betingelserne for Opgavens Mulighed samt Arealerne af den mindste og den største ligesidede Trekant, som kan indskrives i et Kvadrat med Siden a .

Beregningsopgave:

I en Trekant er Summen af de to Sider $12,97$ Cm., og Højderne paa disse Sider $3,567$ Cm. og $4,513$ Cm. Beregn Trekantens Sider, Vinkler og Areal.

Projektionstegning:

Tegn først Billederne af en Kugle, der berører begge Billedplanerne, og hvis Radius ikke maa være mindre end 1 Tomme.

En ret Linie L , der er parallel med den vandrette Billedplan, men hverken parallel med eller vinkelret paa den lodrette, er given ved sine Billeder; disse skal vælges saaledes, at intet af dem skærer noget Billede af Kuglen.

Tegn Sporene af en af de Planer gennem L , der skærer Kuglen i en Cirkel, hvis Diameter er lig med Kuglens Radius. Og tegn endelig begge Billeder af denne Cirkel.

Kuglen tænkes uigennemsigtig.

B. Fjerde Klasses Hovedeksamen og Almindelig Forberedelseseksamen.

Dansk Stil: En Sammenligning mellem Danmarks og Norges Naturforhold og en Paavisning af, hvorledes disse betinger Næringsvejenes Forskellighed.

Latinsk Stil (stud.):

Da Darius, Hystaspes's Søn, Aar 510 drog ind i Scythernes¹⁾ Land, efterlod han de asiatiske Grækere for at bevogte den Bro, som han ved deres Hjælp havde ladet slaa over Floden Ister²⁾, og befalede dem at bevogte den i 60 Dage. Da Kongen ikke var kommen tilbage til den fastsatte³⁾ Tid, og Scytherne opfordrede Grækerne til at afbryde⁴⁾ Broen, raadslog disse, om de skulde afbryde Broen og drage bort eller blive. Miltiades, Tyrannen paa Chersonesus, raadede dem til at følge⁵⁾ Scythernes Raad; men Histiaeus, Tyrannen i Miletus, overtalte dem endelig til at blive. Saa afbrød de den Fjenderne nærmeste Del af Broen, for at Broen kunde være sikret mod et pludseligt Angreb af Fjender, og for at Scytherne skulde tro, at den vilde blive afbrudt. Scytherne blev narrede og drog bort; men de traf ikke de tilbagevendende Persere, og Darius naaede endelig til Flodens Bred. Da han var kommen herhen om Natten, blev han bange for, at Grækerne allerede var borte. Men da Perserne med høj Røst havde kaldt paa Histiaeus, sejlede Grækerne straks over til den anden Flodbred, og, efter at Broen var istandsat⁶⁾, blev hele Hæren frelst.

¹⁾ en Scyther = Scythia. ²⁾ Ister, Gen. -ri. ³⁾ fastsætte = præstituere. ⁴⁾ afbryde = solve. ⁵⁾ »følge« oversættes som »bruge«. ⁶⁾ istandsætte = reficere.

Tallene skrives helt ud med Bogstaver.

Engelsk Version (Realisterne):

As the celebrated author Mr. Sheridan was coming up to town for the purpose of canvassing¹⁾ Westminster, at the time when Paull was his opponent²⁾, he found himself in the stage-coach³⁾ in company with two Westminster electors⁴⁾. In the course of conversation one of them asked the other, to whom he meant to give his vote⁵⁾, and his friend replied: »To Paull, of course; for though I think him but a shabby⁶⁾ sort of fellow, I would vote for any one rather than for that rascal⁷⁾ Sheridan«. »Do you know Sheridan«, asked the stranger. »Not I, sir«, answered the gentleman; »nor should I wish to know him«. Here the conversation stopped; but when the party alighted to get their breakfast, Sheridan called aside the other gentleman and said: »Pray, sir, who is that agreeable friend of yours? He is one of the pleasantest fellows I ever met with, and I should be glad to know his name«. »His name is Mr. T.; he

is an eminent⁸⁾ lawyer⁹⁾ and resides in Lincoln's Inn Fields«. Breakfast over, the party resumed their seats in the coach, soon after which Sheridan turned the conversation to the law¹⁰⁾. »It is a fine profession«, he said; »men may rise in it to the highest places in the state; and it gives a man every opportunity of showing his talents. I am very sorry to say, however, that some of the greatest rascals have also been lawyers; but of all the rascals of lawyers I ever heard of, the greatest is one Mr. T., who lives in Lincoln's Inn Fields«. »I am Mr. T.«, said the gentleman. »And I am Mr. Sheridan«, was the reply. The jest was instantly understood; they shook hands, and instead of voting against the facetious¹¹⁾ poet, the lawyer did all in his power to favour his election.

1) to canvass, at stille sig til Valg i 2) opponent, Mod kandidat. 3) stage-coach, Diligence. 4) elector, Vælger. 5) vote, Stemme. 6) shabby, lurvet. 7) rascal, Slyngel. 8) eminent, fremragende. 9) lawyer, Jurist. 10) law, Lovkyn-dighed. 11) facetious, vittig.

Aritmetik:

1. Man skal, uden at bruge Logaritmer, finde Kubikroden af den periodiske Decimalbrøk

$$0,578 \overline{703} 703 \dots \dots \dots$$

og skrive den som en Decimalbrøk.

2. I en Polygon, hvis Vinkler danner en Differensrække, er den mindste Vinkel 108° , den største 172° . Hvor mange Sider har Polygonen?

3. Find x af Ligningen

$$4. 2^{3x+1} - 5 \cdot 3^{2x} = 3^{2x-1} + 5 \cdot 2^{3x-2}.$$

Geometri:

1. I Parallelogrammet ABCD er $\angle A = 72^\circ$ og $\angle ABD = 60^\circ$; Cirklen gennem A, B og D skærer BC i E og CD i F. Bevis: $\triangle ABD \sim \triangle CEF$ og $AE = AF$.

2. En Korde er halvanden Gang saa stor som Cirkelns Radius. Find Forholdet mellem Korderne til Halvdelen af de to Buer, hvori den førstnævnte Korde deler Cirklen.

3. En Trekant ABC er given. Konstruer en ret Linie, som skærer Siderne AB og BC, og som har lige store Afstande fra A og B, men dobbelt saa stor Afstand fra B som fra C.

Praktisk Regning:

1. En Væver og hans Hustru fik Arbejde i et Bomulds-spinderi Tirsdag den 1ste September. Manden fik 2 Kr. 75 Ø. i Dagløn, Konen 22 Øre i Timeløn, og hun arbejdede 8 Timer daglig undtagen om Lørdagen, da hun kun arbejdede 6 Timer. Natten mellem den 18de og 19de September blev Konen syg, saa at hun først kunde gaa paa Arbejde igen den 30te; i den Tid fik hun daglig udbetalt 1 Kr. 50 Ø. af en Sygekasse. Deres samlede Udgifter til Logis, Kost og andre Fornødenheder var sædvanligvis 2 Kr. 85 Ø. om Dagen; men mens Konen var syg, kom dertil nogle Ekstraudgifter. Hvor store var disse gennemsnitlig pr. Sygedag, naar de ejede 13 Kr. 45 Ø. den Dag, de gik i Arbejde paa Spinderiet, og 37 Kr. 86 Ø. den 2den Oktober, efter at de havde faaet deres Arbejdsløn udbetalt?

Der arbejdedes ikke om Søndagen i Spinderiet; September har 30 Dage.

2. En Spand, der har Form som en Keglestub, er fyldt til Randen med Mælk; den er $12\frac{3}{8}$ " dyb, og dens indvendige Diameter er $7\frac{1}{4}$ " forneden, $11\frac{1}{2}$ " foroven. Naar al Mælken hældes over i en cylindrisk Bøtte, hvis indvendige Diameter er 43,21 Cm., hvor højt vil den da staa i denne Bøtte?

$$100 \text{ Cm.} = 38,23 \text{ "}$$

En Cylinders Rumfang er Produktet af Grundfladen og Højden; en Keglestubs Rumfang er $\frac{1}{3} \pi h [(R+r)^2 - Rr]$, hvor h betegner Højden, R og r de to Endebladets Radier.

II. Disciplene.

Ved Afslutningen af Discipellisten i forrige Aars Indbydelsesskrift (Maj 1902) havde Skolen i alt 92 Disciple.

Efter Aarsprøverne udgik, foruden de tidligere nævnte 8 Dimittender af VI Kl. og 2 Dimittender af IV Realklasse, desuden af V Kl. Albert S. Thrane (overflyttet til Metropolitanskolen), af IV Kl. Kristen Pind Jensen, Christen Skow, Alfred Mikkell-

sen og Carl C. M. N. Schmidt, alle for at overgaa til praktisk Virksomhed, af III st. P. Julius K. Bertelsen, af II st. John Henry Møller (overflyttet til Borgerdydskolen i København), af I st. Adolf Lauritz Hansen, af I Rl. Knud Aage Bilgrav, saa at Afgangen i det hele udgjorde 19 Disciple.

Af nye Disciple optoges i V Kl. 1, i II stud. 1, i II Realkl. 1, i I stud. 13 og i I Realklasse 11, i alt 27. — Skoleaaret begyndte saaledes med 100 Disciple.

I Aarets Løb optoges 2 Disciple og udgik 4, nemlig 1. November Find Johnsen af I stud., 1. April Johan Aage Marthinsen af II Realkl. (optaget 15. Oktbr. 1902), Hans Buch Jakobsen af III stud. og Georg Dam af I Realklasse.

Skolen tæller saaledes i Maj 1903 98 Disciple. Af disse er 61 studerende, nemlig 18 af sproglig-historisk Retning, 16 af matematisk-naturvidenskabelig Retning, 27 studerende i II og I Klasse. — Realisternes Tal er 37.

I Forberedelsesklasserne er der 33 Disciple, saa at det samlede Elevantal i begge Skoler bliver 131.

I nedenstaaende Fortegnelse er Disciplene ordnede efter Bogstavrækken, ved de nyoptagne er Fødselsdag og Fødselsaar tilsat. Hvor intet Hjemsted er tilføjet, er dette Viborg.

VI.

- spr.** 1. Jacobsen, Chr. G. Carljohan A. (afd. Litograf J., Kbenh.).
 — 2. Jessen, Olaf N. (Sognepræst J., Grønbæk).
 — 3. Lange, Knud (Sognepræst L., Hinge).
 — 4. Markvorsen, Jens H. (Gaardejer M., Karlby S., Mors).
 — 5. Smith, Frederik J. T. (Sognepræst S.).
mat. 6. Andersen, Jens (Købmand Fr. A.).
 — 7. Andersen, Mads Chr. (Gaardejer A., Sjørring).
 — 8. Thostrup, Karlo B. (Rebslager T.).
 — 9. Thommesen, Harald (afd. Bygmester T., Levring).

- spr.** 1. Jensen, H. Folmer E. (Lærer J., Gammelstrup).
 — 2. Jensen, Martin, (Boelsmand J., Grynnerup S.).
 — 3. Jensen, Niels Kristian (Gaardejer J., Binderup).
 — 4. Ploug, J. Chr. Marius (Lærer P., Skringstrup).
 — 5. Rye, Hans C. (Birkedommer R., Hørsholm).
mat. 6. Jespersen, J. Christian (Murmester J.).
 — 7. Rokkjær, Ejnar (Skolelærer R., Øls S.).
 — 8. Schneevoigt, Rasmus Chr. (Fabrikant S.).
 — 9. Willesen, Lauritz D. G. (Mølleeejer W., Nørremølle).
 — 10. Yde, Jacob Jensen, f. 12. Novbr. 1881 (afd. Gaardejer Y., Skjoldborg S.).

IV.

- spr.** 1. Ankjær, Stephan E. (Overretsassessor A.).
 — 2. Johnsen, Jon (Overretssagfører J.).
 — 3. Kirkegaard, Immanuel (Skoleinspektør K.).
 — 4. Lange, Aage (Broder til Nr. 3 i VI Kl.).
mat. 5. Jacobsen, J. Georg Chr. V. V. (Broder til Nr. 1 i VI Kl.).
 — 6. Høyer, Knud J. (Jernstøber H.).
 — 7. Ussing, Carl Emil (Købmand U.).
Real. 8. Egelund, O. Viggo (Skorstensfejermester E.).
 — 9. Klausen, Jens Chr. (Gaardejer K., Tørring S.).
 — 10. Pyndt, Holger E. (Dyrlæge P.).

III.

- spr.** 1. Borchersen, Hjalmar Morell (Sagfører B., Hammel).
 — 2. Jessen, Johannes N. (Broder til Nr. 2 i VI).
 — 3. Nielsen, Kaj (Proprietær N., Fastruplund).
 — 4. Schack, Carl L. M. (Forpagter S., Skjern ved Ulstrup).
mat. 5. Jacobsen, Sven M. J. J. P. (Broder til Nr. 5 i IV Kl.).
 — 6. Krog, Harald A. Chr. (Læge K. i Herning).
 — 7. Roslev, Peder I. E. (Gaardejer R. Tøndering S.).
 — 8. Smith, Poul Martin (Broder til Nr. 5 i VI).
Real. 1. Borup, Viggo (Proprietær B., Holmgaard, Skals S.).
 — 2. Christensen, J. F. C. Albert (Stabssergent C.).
 — 3. Christensen, Peder (Stationsforstander C., Skals).
 — 4. Dragheim, Andreas L. (Barbér D.).
 — 5. Faurholt, N. Christian F. A. (Overretsassessor F.).
 — 6. Jensen, Jens N. L. (Gaardejer J. i Hørup).
 — 7. Lange, Henrik (Broder til Nr. 4 i IV Kl.).
 — 8. Leth-Espensen, Marx. (Branddirektør L.-E.).

- Real.** 9. Reinath, Erik Stapf Christensen (Postmester R.).
 — 10. Rind, Orla A. (Læderhandler R.).

II.

- stud.** 1. Bendtsen, Alfred P. (Postbud B.).
 — 2. Dederding, Poul V. (Kaptajn D.).
 — 3. Guldager, Erik (Bogholder i Kreditforeningen G.).
 — 4. Høyer, Otto J. (Broder til Nr. 6 i IV Kl.).
 — 5. Jacobsen, Jacob Chr. (Pakmester J.).
 — 6. Købke, Johan Peter (Fabrikant K., Søndermølle).
 — 7. Lange, Poul (Broder til Nr. 7 i III Rl.).
 — 8. Sander, Steffen (Overretsassessor S.).
 — 9. Smith, Daniel P. H. (Broder til Nr. 8 i III Kl.).
 — 10. Spreckelsen, Poul L. B. (Fabrikant S.).
 — 11. Steenstrup, Joakim Otto Poul Resen. f. 19. Febr. 1889
 (Sognepræst S. i Bøvling).
 — 12. Windeballe, Peter V.E. (Stationsforstander W., Aalestrup).
- Real.** 1. Faurholt, Th. Carl (Broder til Nr. 5 i III Rl.).
 — 2. Gliemann, Vilhelm (Apoteker G.).
 — 3. Glud, Povl (Sagfører G.).
 — 4. Hagensen, Martin (Proprietær H., Volstrup).
 — 5. Handberg, Aage L. (Skomagermester H.).
 — 6. Haxthausen, Johannes E. (Oberstløjtnant H.).
 — 7. Jensen, Peter Sigfred, f. 21. Juli 1889 (Mejeribestyrer J.
 i Sjørring S.).
 — 8. Kirkegaard, Johannes B. (Broder til Nr. 3 i IV).
 — 9. Laursen, Hans H. J. (Ejer af Rindsholm Mølle L.).
 — 10. Petersen, Hans S. D. (Vatfabrikant P.).
 — 11. Petersen, Knud J. D. (Broder til foregaaende).
 — 12. Petersen, Ludvig Chr. (Ejer af Vindt Mølle P.).
 — 13. Serup, Søren A. (Indsider S. i Rind).

I.

- stud.** 1. Christensen, Jens Christian, f. 21 Juni 1890 (Træhandler
 C i Mammen).
 — 2. Heise, Frederik Bertel Bruun, f. 23. Juni 1890 (Over-
 retssagfører H.).
 — 3. Johnsen, Steingrim, f. 10. April 1891 (Broder til Nr. 2
 i IV).
 — 4. Knudsen, Carl Knud Heinrich, f. 15. August 1889 (Over-
 politibetjent K.).
 — 5. Krogh, Hans Christian, f. 12. Febr. 1890 (Tobaksfabrik. K.).

- stud.** 6. Nielsen, Johannes O. K. (Afd. Lærer N., Frederiksberg).
 — 7. Pedersen, Hans Edvard Gade, f. 22. Febr. 1891 (Forp. P., Carlslyst, Vinge S.).
 — 8. Petersen, Karl Peter Dansøn, f. 21. Novbr. 1889 (Broder til Nr. 9 og 10 i II Kl.).
 — 9. Ravn, Henrik, f. 23. Jan. 1890 (Gaardejer, Folketingsm. R. i Knud).
 — 10. Rendtorff, Martin Gustav Herman Olaf, f. 12. Juni 1889 (flv. Proprietær R.).
 — 11. Sander, Poul Martin, f. 18. Juni 1890 (Broder til Nr. 8 i II Kl.).
 — 12. Smith, Vilhelm Huth, f. 11. Novbr. 1891 (Broder til Nr. 9 i II Kl.).
 — 13. Sørensen, Johannes Jacobus, f. 13. Marts 1886 (Karetmager S. i Hjermind).
 — 14. Thomsen, Svend Aage Wange, f. 21. September 1890 (Købmand T.).
 — 15. Tulstrup, Søren Nielsen, f. 31. Okt. 1888 (Gaardejer T. i Tulstrup, Le S.).
- Real.** 1. Andersen, Christian, f. 19. Febr. 1890 (Broder til Nr. 6 i VI).
 — 2. Bønding, Viggo Andreas, f. 18. Januar 1890 (Snedkermester B.).
 — 3. Haase, Jørgen Emmanuel, f. 25. Juli 1889 (Stationsforstander H. i Højslev).
 — 4. Hansen, Harry Sigfred Ejvind, f. 25. Nvb. 1890 (Overserгент H.).
 — 5. Jensen, Frederik Nicolai, f. 31. Jan. 1890 (Murmester J.).
 — 6. Krabbe, Torben, f. 23. Juni 1889 (Jægermester K., Hald Hovedgaard).
 — 7. Larsen, Jens Frederik, f. 1. Juni 1890 (Grosserer L.).
 — 8. Laursen, Daniel, f. 11. Okt. 1889 (Propr. L., Himmestrup).
 — 9. Leth-Espensen, Peter Sofus, f. 19. Marts 1890 (Broder til Nr. 8 i III Kl.).
 — 10. Pedersen, Christian Birk, f. 16. Juli 1890 (Gæstgiver P.).
 — 11. Petersen, Kristian Moeslund, f. 21. Okt. 1890 (Kbm. P.).
-

Disciplenes Forhold udenfor Skolen.

Overensstemmende med den i Indbydelsesskriftet for Aar 1894 S. 62 aftrykte ministerielle Skrv. af 5. Maj 1893 henledes Forældres og Værgers Opmærksomhed paa Ønskeligheden af, at Disciplene altid anbringes i fast Pension, hvor der kan føres tilbørligt Tilsyn med dem.

Ligeledes henledes Opmærksomheden paa de ogsaa i de senere Aar indskærpede Bestemmelser i Plakat af 28. November 1828 og i ministeriel Skr. af 7. Februar 1851, ifølge hvilke Skolen, overensstemmende med Skoleloven af 1809, er forpligtet til at forbyde sine Disciple at besøge Værtshuse eller lignende Steder paa egen Haand, lige som det ved nævnte Plakat er forbudt enhver, der driver Næring som Værtshusholder, Kromand, Billardholder, Konditor, Restavratør eller Gæstgiver, at tillade nogen Discipel af de lærde Skoler at sidde i deres Huse for at drikke eller der at forsamle sig eller have noget Slags Spil, af hvad Navn nævnes kan (jfr. Skolelovene for Skolen § 29).

Udenfor Selskab med Forældre, eller dem, der træde i disses Sted, maa ingen Discipel uden Skolens Tilladelse tage Del i offentlige Baller, Maskerader eller Danseøvelser. — Det følger af Disciplens hele Stilling til Skolen, at han ikke kan optræde offentlig ved Koncerter, Teaterforestillinger eller lignende Lejligheder uden Skolens Tilladelse, der for øvrigt i disse Tilfælde i Reglen vil blive nægtet (jfr. Skolelovens § 31).

Offentlig Tobaksrygning af Skoledisciple anses ifølge Skolelovenes § 30 som upassende og kan medføre Paatale.

Opmærksomheden henledes paa, at Sygemeldelser maa tilstilles Skolen straks ved Sygdommens Begyndelse, og ikke først ved dens Ophør.

III. Lærerkollegiet

Som allerede meddelt i forrige Aars Program blev Overlærer Frode Giersing 28. Maj udnævnt til Rektor for Odense Katedralskole fra 19. August 1902 at regne.

Under 12. Juni s. A. blev hidtilværende Timelærer ved Skolen, Cand. theol. Aage Johannes Loft konstitueret som Adjunkt.

Under 18. Juni bifaldt Ministeriet, at Adjunkt Olsen efter Rektor Giersings Bortrejse fra 1. Juli af overtog Stillingen som Bibliotekar ved Skolen og at Overlærer Petersen fra samme Dag ogsaa overtog den Del af Inspektionen, som hidtil havde været besørget af Rektor Giersing, saa at hele Inspektionen med alle dertil hørende Forretninger besørages af Overlærer Petersen.

Under 4. Juli ansattes Cand. mag. Fredrik Hansen, hidtil Lærer og Inspektor ved »Gammelholms Latin- og Realskole«, af Ministeriet som Timelærer ved Skolen fra 19. August at regne.

Under 8. Juli forflyttedes Adjunkt F. Black, der siden Januar 1898 havde været knyttet til Skolen, som Adjunkt til Odense Katedralskole, ligeledes fra 19. August at regne.

Under 17. Juli ansattes Cand. mag. J. Chr. Sixhøi, hidtil Lærer ved »Borgerdydskolen i Helgolandsgade«, af Ministeriet som Timelærer ved Skolen fra 19. August at regne.

Ligeledes fra 19. August at regne fik Gymnastiklærerne ved Skolen, hidtilværende Stabssergent C. J. H. E. Brüggmann og hidtilværende Stabssergent J. C. Werner, kongelig Udnævnelse som Gymnastiklærere.

Under 25. Oktober tilstodes der af Helbredshensyn Rektor Heise to Maaneders Orlov, saaledes at Over-

lærer Ramsgaard konstitueredes som Rektor, og at Rektor Heises Undervisningstimer besørgedes saaledes, at Adjunkt Thorsen overtog Timerne i Dansk i V og VI Kl., Adjunkt Olsen Timerne i Historie i VI og IV Kl., Timelærer, Cand. mag. Fr. Hansen Timerne i Historie i V Kl. — 24. December overtog Rektor Heise atter sine Forretninger.

Forøvrigt har Undervisningstimerne været fordelte mellem Lærerne paa følgende Maade:

Rektor, Dr. phil. Heise: Dansk i VI og V, Historie i VI, V og IV stud., i alt 13 Timer ugentlig (fra Januar 14 Timer).

Overlærer Ramsgaard: Græsk i III, Tysk i VI, V, III, II stud. og II Realkl., Latin i IV og III, i alt 29 Timer ugentlig.

Overlærer Petersen: Fysik i hele Skolen, Regning i i II Realkl., Tilsyn under Fællessangtimen, i alt 23 Timer, desuden Skolens Inspektor.

Adjunkt Møller: Matematik i V m., I st., I Rl., Skrivning og Tegning med hele Skolen, i alt 30 Timer.

Adjunkt Thorsen: Oldnordisk i VI og V, Oldkendskab i VI m. og V m., Græsk i IV, Latin i II, Dansk i IV st. og Rl., III st., II st., I st., i alt 28 Timer (fra 1. Januar 27).

Adjunkt Olsen: Latin i VI, Græsk i VI, V, Historie i IV Rl., III stud. og Rl., II Rl., Tilsyn med Eftersiddere, i alt 31 Timer. Skolens Bibliotekar.

Adjunkt Mortensen: Geografi og Naturhistorie i hele Skolen, i alt 24 Timer.

Adjunkt Lomholt: Matematik i VI m., IV st. og Rl., III st. og Rl., II st., II Rl., i alt 33 Timer. Desuden Sløjd (12 Timer fra 1. Okt.—1. Maj) — Roning.

Konst. Adjunkt Loft: Religion i hele Skolen, Tysk i IV st., IV Rl., I st., I Rl., Dansk i III st., II Rl., I Rl., Historie i II st., I Rl., i alt 33 Timer.

Timelærer, Cand. mag. Fr. Hansen: Latin i V, I, Engelsk i II Rl., I Rl., Fransk i II st., II Rl., Historie i I, i alt 30 Timer.

Timelærer, Cand. mag. Sixhøi: Fransk i VI, V, IV, III, I st., I Rl., Engelsk i VI, V, IV Rl., III Rl., i alt 31 Timer.

Gymnastiklærerne Brüggmann og Werner: Gymnastik med hele Skolen, 19 Timer hver. — Riffelskydning.

Kaptajn Beck (indtil 31. December, jfr. Indbydelsesskriftet for ifjor S. 81): Tilsyn med Gymnastikundervisningen i II og I Kl., i alt 9 Timer.

Premierløjtnant Seehusen: Sang med hele Skolen, 4 Timer.

IV. Aarets Arbejde.

Omstaaende Tabel viser, hvorledes Timerne har været fordelte i de forskellige Fag.

I Skoleaarets Løb er i de forskellige Fag følgende Pensa gennemgaaede:

Dansk.

I st. Kl. (3 T.; Adj. *Thorsen*). Oplæsning og Analyse efter F. Christensens Læsebog I; nogle af Digtene i Bogen er lærte udenad; Analyse paa Grundlag af Mikkelsens Sproglære for Forberedelsesskoler. For Klassen er oplæst Holsts Den lille Hornblæser m. m. Det meste af Arentzens nordiske Mytologi er gennemgaaet. 1 Genfortællingsstil om Ugen, enkelte Gange Diktat.

I Realkl. (3 T.; Adj. *Loft*). Til Højtlesning er anvendt: F. Christensens Læsebog I, Arentzens nordiske Mytologi, Møllers Ferie paa Skovkildegård og lignende.

Timefordelingen i Skoleaaret 1902—1903.

Fagene.	Katedralskolen.													Forberedelsesskolen.								
	VI		V		IV			III			II		I		Ugentlige Lærertimer i alt.	3. Kl.	2. Kl.	1. Kl.	I alt Lærertimer.			
	spr.	mat.	spr.	mat.	spr.	mat.	Rl.	spr.	mat.	Rl.	st.	Rl.	st.	Rl.								
Dansk	3	(3)	2	(2)	(2)	(2)	3	2	(2)	2	2	3	3	3	23	5	6	8	19			
Oldnordisk	1	(1)	2	(2)	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3	»	»	»	»			
Latin	8	»	8	»	8	(8)	»	7	(7)	»	7	»	6	»	44	»	»	»	»			
Græsk	6	»	6	»	4	»	»	4	»	»	»	»	»	»	20	»	»	»	»			
Oldkendskab	»	2	»	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	4	»	»	»	»			
Tysk	2	(2)	2	(2)	»	»	4	»	»	4	»	4	»	4	20	»	»	»	»			
Engelsk																						
Fransk	3	(3)	3	(3)	2	(2)	(2)	3	(3)	(3)	3	3	4	4	25	4	»	»	4			
Religion	1	(1)	3	(1)	1	(1)	(1)	1	(1)	(1)	2	2	2	2	12	2	2	(2)	4			
Historie	3	(3)	1	(3)	2	(2)	3	(2)	(2)	3	3	3	2	2	24	3	3	(2)	6			
Geografi	»	»	»	»	2	(2)	(2)	2	(2)	(2)	2	2	2	2	12	2	2	2	6			
Naturhistorie	»	»	»	»	2	(2)	(2)	2	(2)	(2)	2	2	2	2	12	2	2	»	4			
Matem. og Regn.	»	9	»	11	(5)	7	(7)	(5)	7	(7)	6	6	5	5	56	5	6	6	17			
Naturlære	3	6	3	4	»	2	(2)	»	2	(2)	»	»	»	»	20	»	»	»	»			
Skrivning	»	»	»	»	»	»	1	»	»	(1)	1	(1)	2	(2)	4	3	4	(4)	7			
Tegning	»	»	»	»	»	»	1	»	»	(1)	»	2	»	2	5	1	(1)	1	2			
Klassetimer	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	312	31	30	25	77			
Sang	2								2		2		4 ¹⁾		1		(1)		1			
Gymnastik	4					5			4		4		19 ²⁾		4		(4)		4			
I alt..	36		36		36			36			36		36		334		36		30		82	

1) En Sangtime er fælles for alle Klasser. 2) Deraf en Fællestime om Lørdagen for Ikke-Sangere samt en Time til Sportsøvelser Lørdag Eftermiddag.

For Klassen er oplæst nogle Brudstykker af Odysseen. Analyseøvelser paa Klassesavlen med Benyttelse af Mikkelsens Sproglære. En Stil ugentlig, dels Diktat efter L. P. Poulsens Retskrivningsbog, dels Genfortælling.

II st. Kl. (2 T.; Adj. *Thorsen*). Som Læsebog er benyttet F. Christensen II; enkelte af Digtene i Bogen er lærte udenad. Der er af Disciplene oplæst Noveller af Blicher samt mindre Ting af forskellige andre Forfattere (H. C. Andersen, Chr. Winther, Carit Etlar). Slutningen af Arentzens nordiske Mytologi er gennemgaaet (Helsesagnene). 1 Stil ugentlig, dels Genfortælling, dels friere Stile, hentede fra Undervisningsstoffet.

II Realkl. (3 T., Adjunkt *Loft*). Til Højtlesning er anvendt: F. Christensens Læsebog II, Møllers Ferie paa Skovkildegaard, Vernes Den hemmelighedsfulde Ø. For Klassen er oplæst Oehlenschlägers Aladdin. Analyse paa Klassesavlen med Benyttelse af Mikkelsens Sproglære. En Stil ugentlig, dels Genfortælling, dels friere Smaaopgaver.

III st Kl. (2 T.; Adj. *Thorsen*). 1 Stil ugentlig, i Begyndelsen en længere Genfortælling, senere frie Stile. Sechers græske Mytologi er gennemgaaet (med dertil hørende Afbildninger). Af Disciplene (eller Lærerne) er der oplæst nogle Sange af Iliaden og Odysseen (Wilster), endvidere Noveller af Blicher (Kæltringliv, Eneboeren paa Bolbjerg, Ak! hvor forandret! Marie), Eventyr af H. C. Andersen, Hostrups Soldaterløjer, Drøm og Daad m. m.

III Realkl. (2 T.; Adj. *Loft*). Til Højtlesning er anvendt: Fengers Læsestykker, Sechers Mytologi. For Klassen er oplæst som Prøver paa dansk Literatur: Holbergs Julestue, Oehlenschlägers Hagbarth og Signe, Heibergs Aprilsnarrene, Hostrups Tordenvej og Molbechs Ambrosius. Analyse paa Klassesavlen med Benyttelse af Mikkelsens Sproglære. En Stil ugentlig, mest friere Opgaver.

IV Kl. (2 T.; Adj. *Thorsen*). Følgende Digterværker er oplæste: Af Holberg: Jeppe paa Bjerget og Jacob v. Thybo; af Oehlenschläger: Erik og Abel og Correggio; af Fru Gyllembourg: En Hverdagshistorie; Blichers Selvbiografi, Skibsjournal og Himmelbjerget; Hauch: Brudstykker af Minder fra min Barndom og Ungdom, Kongens Yndling og Tycho Brahes Ungdom; Hertz: Svend Dyrings Hus; Hostrup: Drøm og Daad. En Stil hveranden Uge.

IV Realkl. (1 T.; Adj. *Thorsen*). I Realklassen er benyttet Fengers Læsestykker I. Analyse paa Grundlag af Mikkelsens Sproglære for Realskoler.

Til Alm. Forberedelseseksamen opgives: Holberg: Jeppe paa Bjerget og Jacob v. Thybo; Oehlenschläger: Erik og Abel; Blicher: Himmelbjerget; Hauch: Tycho Brahes Ungdom; Hertz: Svend Dyrings Hus; Hostrup: Drøm og Daad. Desuden af Fengers Læsebog: S. 67—88, 192—259, 286—306, 332—347.

V Kl. (2 T.; Rektor *Heise*). Literaturhistorie med Rønnings Bog til Grundlag indtil Rationalismens Tidsalder. Læst flere Eddadigte, Stykker af Nials Saga m. m., en stor Del Folkeviser og forskellige Prøver af den ældre Literatur efter Flors og Sigurd Müllers Haandbøger. — Holberg: Erasmus Montanus, Jacob v. Thybo, flere Epistler, Stykker af Niels Klim. Hidtil 13 Stile. — 12 Timer Svensk efter Hammerichs Læsestykker.

VI Kl. (3 T.; Rektor *Heise*). Literaturhistorie med Rønnings Lærebog til Grundlag fra Rationalismen til Nutiden; det tidligere genlæst. — Særlig er dvælet ved Folkeviserne, navnlig de historiske. Af Holberg er læst Erasmus Montanus og Jacob v. Thybo, af Oehlenschläger: Hakon Jarl. — Desuden er læst, dels i V, dels i VI Kl.: en Del Eddasange, Stykker af Nials Saga m. m. — En Del Folkeviser. — Brudstykker af Holbergs Peder Paars, Niels Klim, nogle Epistler osv. — Ewald:

Levned og Meninger m. m. — Wessel: Kærlighed uden Strømper. — Brudstykker af P. A. Heiberg. — Af Baggesens Labyrinth: Opholdet i Bern (m. m.). — Grundtvig: Paaskeliljen. — Povl Møller: Lægdsgaarden, Brudstykker af en Students Eventyr m. m. — J. L. Heiberg: en Sjæl efter Døden. — Brudstykker af Paludan-Müllers Adam Homo. — Der er i alt, dels i V, dels i VI Kl., læst 12 Timer Svensk. — 13 Stile.

Oldnordisk (Adj. *Thorsen*).

V Kl. (2 T.). Wimmers Læsebog, S. 1—36; 41—53; 114—118. Sammes Grammatik.

VI Kl. (1 T.). Wimmers Læsebog, S. 1—15; 74—107. Sammes Grammatik.

Til Afgangseksamen opgives: Wimmers Læsebog, S. 1—36; 41—53; 55—107; 114—18. Heraf opgives til Overhøring: S. 16—36; 41—53; 61—73; 114—18.

Latin.

I st. Kl. (6 T.; Timelærer, Cand. mag. *Hansen*). Hele Mikkelsens Læsebog. Bøjningslæren efter Skemaet i samme Bog.

II st. Kl. (7 T.; Adj. *Thorsen*). Listovs Udvalg af Cornelius Nepos. Det vigtigste af Sproglæren efter Madvig (Syntaksens andet Afsnit mest dog kun lejlighedsvis mundtlig forklaret, uden Lektielæsning). 2 Stile om Ugen, dels hjemme, dels paa Skolen.

III st. Kl. (7 T.; Overlærer *Ramsgaard*). Cæsars Gallerkrig 1. Bog Kap. 1—29. Ciceros 1. katilinariske Tale Kap. 1—10. Sproglæren efter Madvig. Stile, dels hjemme, dels paa Skolen, hidtil i alt 82.

IV st. Kl. (8 T.; Overlærer *Ramsgaard*). Cæsars

Gallerkrig 1. Bog fra Kap. 30 samt 3. og 4. Bog med Undtagelse af Kap. 16. Ciceros 2. og 3. katilinariske Tale, 1. Kap. af 4. samt Talen pro lege Manilia. Ovids Forvandlinger (Blochs Udvalg): Verdensaldrene, Ino og Athamas, Europa, Cadmus, Ceres Vers 6—233 samt Pyramus og Thisbe. Sproglæren efter Madvig. Stile, dels hjemme, dels paa Skolen, hidtil i alt 85.

Til Overhøring opgives: Cæsars Gallerkrig 3. Bog og 4. Kap. 1—16; Ciceros katilinariske Taler II Kap. 8—13, III Kap. 1—5 samt pro lege Manilia Kap. 2—22; Ovid: Verdensaldrene, Ino og Athamas Vers 63—125, Europa, Cadmus samt Pyramus og Thisbe.

V spr. Kl. (8 T.; Timelærer, Cand. mag *Hansen*). Ciceros Taler for Roscius og for det maniliske Lovforslag. Livius I. Sallusts Catilina Kap. 1—50. Virgils Æneide I og II. Thomsens Antikviteter. Uden Forberedelse: Cæsars Gallerkrig VI, af Flemmers Udvalg S. 3—38; S. 71—86; S. 157—176. En Version ugentlig.

VI spr. Kl. (8 T.; Adj. *Olsen*). Ciceros 4. Tale imod Verres. Tacitus i Udvalg ved Bricka og Thomsen S. 34—45. Horats' Breve I og II. Horats' Oder II, 3, 4, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18; III, 1—6, 9, 11, 16, 26, 30. En Version ugentlig. Rafns Litteraturhistorie. Thomsens Antikviteter. Dimittenderne have desuden i forrige Skoleaar læst: Ciceros Cato major (med Forbigaaelse af Kap. 15); Seneca i Udvalg ved Gertz II S. 1—98, 110—113. Sallusts Catilina; Livius VIII. Virgils Æneide I & II. Af Madvigs carmina selecta: Catul 1, 3, 4, 6, 8, 9, 12; Tibul 1, 2; Ovid 1, 2, 3; Properts 2, 4, 7; Martial. Heraf opgives til Overhøring: Ciceros 4. Tale imod Verres Kap. 33—67; Cato major Kap. 1—11; Seneca i Udvalg ved Gertz II S. 1—35, 64—75. Livius VIII Kap. 3, 8—7. 29—40. Sallusts Catilina Kap. 20—26. 50—61. Tacitus i Ud-

valg ved Bricka og Thomsen S. 34—45. Virgils Æneide II. Horats Oder II, 3, 4, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18; III, 1—6, 9, 11, 16, 26, 30. Horats Breve I, 1, 2, 6, 7, 8, 12, 18; II, 1—2. Madvigs carmina selecta: Catul 1, 3, 4, 6, 8, 9, 12; Tibul 1, 2; Ovid 1, 2, 3; Properts 2, 4, 7; Martial. Kursorisk er læst: Henrichsens Versioner S. 1—69; Cæsars Gallerkrig 6. Bog; Flemmers Sølvalderens Forfattere S. 1—86, 161—167, 174—176.

Græsk.

III spr. Kl. (4 T.; Overl. *Ramsgaard*). Som Forberedelse er læst Sætninger af Bergs Forskole sammen med Berg og Hudes Formlære. Levy og Velschows Læsebog Stykkerne 1—6, 9, 11—12, 15 og 17—25. (Kun disse Stykker opgives til Eksamen).

IV spr. Kl. (4 T.; Adj. *Thorsen*). Levy og Velschows Læsebog S. 63—102. Homers Odysseé 9. Formlæren efter Berg og Hude.

V spr. Kl. (6 T.; Adj. *Olsen*). Homer, Odysseen I, II, III, IV, IX, XI, 1—234, 465—640. Herodot i Udvalg ved Levy S. 1—57, 75—100, 140—159. Bergs og Hudes Formlære. Sechers Mytologi og Litteraturhistorie.

VI spr. Kl. (6 T.; Adj. *Olsen*). Platons Apologi. Demosthenes' olynthiske Taler. Xenofons Memorabilier I, 1—2. Lukians Filopseudes. Petersens Antologi (sidste Udgave): Elegierne af Kallinos, Tyrtaios 1—4, Mimnermos 1, 3, Solon 1, Xenofanes 1, Theognis 1, 2, 8, 9; Epigrammerne af Simonides 1—8, Aischylos, Platon 1—3, Demosthenes; de anakreontiske Digte; Skolierne. Christensens Antikviteter. Sechers Litteraturhistorie.

Dimittenderne opgave desuden: Homer, Odysseen

II, III, IV, X, XI, XII, 1—164. Herodot i Udvalg ved Levy S. 1—57, 75—100, 140—159.

Oldkendskab (Adj. *Thorsen*).

V m. Kl. (2 T.) De første Kapitler af Schwanenflügels Oldtidens Kulturhistorie; dernæst er gennemgaaet Sechers græske Mytologi og en Del af sammes græske Litteraturhistorie. I Oversættelse er læst: Homer: Odysseens 1, 4—7, 10, 13, 14, 21—22 Sang, Iliadens 1, 3—6, 18 og 22 Sang; Homeriske Hymner, Hesiodos's Theogoni og Værker og Dage (Gertz's Oversættelse); Tyrtaios's Elegier; Anakreoniske Smaadigte; 8 Oder af Pindar; Sofokles: Ajas og Kong Ødipos.

VI m. Kl. (2 T. indtil Jul, fra 1. Jan. 1 T.) Sechers græske Kunsthistorie er gennemgaaet samt Dele af sammes græske Litteraturhistorie. Schwanenflügels Oldtidens Kulturhistorie er lejlighedsvis bleven benyttet. Af Oldtidsforfattere er læst i Oversættelse: Brudstykker af Herodot; Thukydids 6. og 7. Bog; Plato: Apologien, Kriton, Fædon (Beg. og Slutn.); Lukian: Drømmen, Hanen, Prometheus, Menippos's Rejse til Himlen; Plautus: Den stortalende Soldat, Løgnhalsen. Endvidere Prøver af Horats, Tibul, Tacitus og Mark Aurel.

Tysk.

I st. Kl. (2 T., Adj. *Lofst*). Kapers tyske Læsebog for Fortsættelses- og Realskoler Side 1—50. Kapers Grammatik: Substantiver, Talord, Verber (usammensatte) og Præpositioner. Skouboes Gloserække lejlighedsvis.

I Realkl. (2 T.; Adj. *Lofst*). Som I st.

II st. Kl. (2 T.; Overl. *Ramsgaard*). J. Kaper: Tysk Læsebog for Fortsættelses- og Realskoler S. 73—164. Bøjningslæren efter Kaper.

II Realkl. (2 T., Overl. *Ramsgaard*). Som II stud. Kl.

III Kl. (2 T.; Overl. *Ramsgaard*). Mohrs Læsestykker: med Forberedelse S. 1—88 og 257—292, uden Forberedelse S. 88—137 og 199—211. Sproglæren efter Kaper.

IV st. Kl. (2 T.; Adj. *Lofit*). Mohrs Tyske Læsestykker Side 57—199. Knauths Auswahl deutscher Gedichte Side 164—190. Som Maanedslæsning: Tromlitz: Die 400 v. Pforzheim; Zschokke: Hans Dampf, der zerbrochene Krug; Kotzebue: Die Kleinstädter. Kapers Grammatik.

IV Realkl. (2 T.; Adj. *Lofit*). Mohrs tyske Læsestykker Side 57—234 og 257—297, hvoraf opgives 57—142 og 257—277. Som Maanedslæsning: Tromlitz: Die 400 von Pforzheim.

V Kl. (2 T.; Overl. *Ramsgaard*). Dels med, dels uden Forberedelse: Goethe: Tasso; Schiller: Die Jungfrau von Orleans og Mohr og Haunstrup: Tyske Læsestykker S. 205—312. Maanedslæsning: Fem tyske Noveller udgivne af I. Kaper; Fedor von Zobeltitz: Das Heiratsjahr og Zacharias Nielsen: Die Möwe. Sproglæren efter Kaper.

VI Kl. (2 T.; Overl. *Ramsgaard*). Dels med, dels uden Forberedelse: Goethe: Tasso; Schiller: Kabale und Liebe; Herder: Cid; Mohr: Noveller og Skitser af de nyeste Forfattere I og Skouboe: Tyske Noveller til Undervisningsbrug. Maanedslæsning: Fem tyske Noveller udgivne af I. Kaper; Fedor v. Zobeltitz: Das Heiratsjahr og Zacharias Nielsen: Die Möwe. Sproglæren efter Kaper.

Fransk.

I st. Kl. (4 T.; Timelærer, Cand. mag. *Sixhøi*).

Jungs Læsebog for Begyndere, S. 1—46. Det vigtigste af Grammatikken er gennemgaaet med Benyttelse af Oluf Nielsens Grammatik. Gloser indøvede efter Pios Ord-samling.

I Realkl. (4 T.; Timelærer, Cand. mag. *Sixhøi*).
Som I st.

II st. Kl. (3 T.; Timelærer, Cand. mag. *Hansen*).
Jungs Læsebog for Begyndere, S. 43—110. Det meste af Grammatikken efter Oluf Nielsens Bog. 1 Stil om Ugen efter Michelsens Stiløvelser. Gloser indøvede efter Pio.

II Realkl. (3 T.; Timelærer, Cand. mag. *Hansen*).
Jungs Læsebog for Begyndere, S. 43—110. Det meste af Grammatikken efter Oluf Nielsens Bog. 1 Stil om Ugen efter Michelsens Stiløvelser. Gloser indøvede efter Pio.

III Kl. (3 T.; Timelærer, Cand. mag. *Sixhøi*).
Jungs Læsebog for Mellemlklasserne, S. 7—116. Grammatikken repeteret efter Oluf Nielsens Bog. 1 Stil om Ugen efter Michelsen.

IV Kl. (2 T.; Timelærer, Cand. mag. *Sixhøi*).
Jungs Læsebog for Mellemlklasserne, S. 7—158, Bovien & Høpfner I, S. 1—36. Kursorisk: Bovien & Høpfner I, S. 37—80. Heraf opgive de studerende: Læsebogen S. 7—29 og 116—158; Bovien & Høpfner S. 1—36; Realisten desuden: Læsebogen S. 29—53. 1 Stil om Ugen efter Michelsen. Oluf Nielsens Grammatik.

V Kl. (3 T.; Timelærer, Cand. mag. *Sixhøi*).
Nyrops Læsebog II. La Débâcle (Heuer). Grammatikken repeteret efter Pio. Efter Giedes Stiløvelser 1 ugentlig Stil.

VI Kl. (3 T.; Timelærer, Cand. mag. *Sixhøi*).
Nyrops Læsebog I, S. 127 Bogen ud. Dumas: Maître d'armes S. 1—140. Halévy: L'abbé Constantin. Mundtlig Stiløvelse samt 1 ugentlig Stil efter Baruéls Eks-
amensstile.

Engelsk.

I Realkl. (4 T.; Timelærer, Cand. mag. *Hansen*). Jespersens engelske Begynderbog I. Elementære Øvelser i Sætningsdannelse og Grammatik med Bogens Tekst som Grundlag.

II Realkl. (4 T.; Timelærer, Cand. mag. *Hansen*). Jespersens engelske Begynderbog II til S. 105. En Version om Ugen er skreven efter samme Bog. Grammatikken gennemgaaet, først efter Teksten, derpaa efter Jespersens Bog.

III Realkl. (4 T.; Timelærer, Cand. mag. *Sixhøi*). Brekkes Læsebog for Mellemlklasserne S. 1—98. O. Jespersens Grammatik. 1 Version ugentlig. Clausens Gloserækker S. 5—25. 1 Digt udenad.

IV Realkl. (4 T.; Timelærer, Cand. mag. *Sixhøi*). Brekkes Læsebog for Mellemlklasserne S. 99—184, 198—211, 258—281; Brekkes Læsebog S. 29—41 (fra Dansk); Nissens Læsebog S. 271—291, 301—317. Ugelæsning: The children of the New Forest. O. Jespersens Gramm. 1 Version ugentlig. Clausens Gloserækker.

Til Alm. Forberedelseksamen opgives: Brekkes Læsebog for Mellemlkl. S. 99—116, 118—184, 258—281 samt Nissens Læsebog S. 271—291, 301—308, 314—317.

V Kl. (2 T.; Timelærer cand. mag. *Sixhøi*). Hansen & Magnussens Læsebog I, S. II—IX, 1—66; sammes Ekstemporallæsning S. 1—10. O. Jespersens Gramm. Ugelæsning: Aladdin S. 1—110. Clausens Gloserækker S. 5—18.

VI Kl. (2 T.; Timelærer, cand. mag. *Sixhøi*). Hansen & Magnussens Læsebog II, S. 1—40, 50—85 (Udg. 1892). Ugelæsning: The children of the New Forest. O. Jespersens Gramm. Clausens Gloserækker

Til Afgangseksamen opgives: Hansen &

Magnussens Læsebog I, S. 1—41; II, S. 1—40, 50—85; sammes Ekstemporallæsning S. 5—22.

Historie.

I st. Kl. (2 T.; Timelærer, cand. mag. *Hansen*). Blochs Lærebog for Realskoler I til »Det frankiske Rige«.

I Realkl. (2 T.; Adj. *Loft*). Blochs første Del til »Det frankiske Rige«.

II st. Kl. (3 T.; Adj. *Loft*). Blochs første og anden Del: Verdenshistorien fra »Det frankiske Rige« til Revolutionen. Nordens Historie til 1523.

II Realkl. (3 T.; Adj. *Olsen*). Blochs Lærebog for Realskoler: Verdenshistorien fra »det frankiske Rige« til Revolutionen; Nordens Historie til 1523.

III Kl. (2 T.; Adj. *Olsen*; Realisterne desuden 1 T.). Efter samme Bog den almindelige Historie fra den franske Revolution til den nyeste Tid, Norden fra den ældste Tid til 1523. Realisterne desuden Norden fra 1523 til Nutiden.

IV st. Kl. (2 T.; Rektor *Heise*). Efter Blochs Lærebog II Nordens Historie fra 1559 til Nutiden. Efter Thriges Lærebog den gamle Historie forfra til Graccherne.

IV Realkl. (3 T.; Adj. *Olsen*). Genlæst hele Historien efter Blochs Lærebog for Realskoler.

V Kl. (3 T.; Rektor *Heise*). Oldtiden efter Thrige fra Graccherne og ud. — Nordens Historie efter Ottosen.

VI Kl. (3 T.; Rektor *Heise*). Til Afgangsprøven opgives et fuldstændigt Kursus efter Thriges Oldtidens Historie, Blochs Lærebog for Realklasser, sammes Nyeste Historie (efter 1789), samt Ottosens Nordens Historie.

Geografi (Adj. *Mortensen*).

I st. Kl. (2 T.). Dahlbergs større Lærebog: Europa S. 19—57. Disciplene har tegnet nogle af de læste Landes Omrids samt Rids af Flodløb, Bjergkæde-retninger o. s. v. i store Træk, saavel hjemme som paa Skolen.

I Realkl. (2 T.). Som I st. Kl.

II st. Kl. (2 T.). Dahlbergs større Lærebog: Europa S. 57—88 samt Asien. Korttegning som i I.

II Realkl. (2 T.). Som II st. Kl.

III Kl. (2 T.). Dahlbergs større Lærebog: Afrika, Amerika og Australien samt Indledningen S. 1—18. Korttegning som i I.

IV Kl. (2 T.). Dahlbergs større Lærebog.

Naturhistorie (Adj. *Mortensen*).

I st. Kl. (2 T.). Mortensen, Botanisk ABC: Læren om Planternes ydre Bygning er gennemgaaet efter Materiale fra Skolens botaniske Have og de af Disciplene medbragte Planter. Nogle Øvelser i Plantebestemmelse er foretagne. — Boas, Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie: Koldblodede Hvirveldyr og Insekter.

I Realkl. (2 T.). Samme Pensum som I st. Kl.

II st. Kl. (2 T.). Warming, Plantelivet: den systematiske Del (efter levende Planter). — Boas, Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie: Tusindben, Edderkopper, Orme, Bløddyr og Straaledyr.

II Realkl. (2 T.). Samme Pensum som II st. Kl.

III Kl. (2 T.). Warming, Plantelivet (med Undtagelse af Kapitlet om Plantesamfund). Boas, Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie: Kapitlet om Menneskets Bygning.

IV Kl. (2 T.). Warming, Plantelivet og Boas, Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie.

Religion (Adj. *Lof*t).

I st. Kl. (2 T.). Martensen og Paullis Bibelhistorie: Hele det gamle Testamente. Balslevs Lærebog: I Art. og de 10 Bud. Nogle Psalmer.

I Realkl. (2 T.). Som I st.

II st. Kl. (2 T.). Martensen og Paulli: Fra Esra til Indtoget i Jerusalem. Lærebogen: II og III Artikel. Nogle Psalmer.

II Realkl. (2 T.). Som II st.

III Kl. (1 T.). Martensen og Paulli: Fra Indtoget i Jerusalem — Bogen ud. Lærebogen: Fadervor og Sakramenterne.

IV Kl. (1 T.). Den følgende Søndags Tekster oplæste og delvis gennemgaaede. Resten af Timen anvendt dels til Foredrag, dels til Oplæsning af kristeligt Indhold (Kirkehistorien, Taler af Spurgeon og lign.).

V Kl. (1 T.). Udvalgte Læsestykker af Mosebøgerne, Psalmerne, Job, Profeterne og Evangelierne.

VI (1 T.). Udvalgte Læsestykker af Evangelierne, Brevene og Aabenbaringen.

Naturlære (Overlærer *Petersen*).

III m. og Realkl. (2 T.). Ellingers Fysik. Fra Magnetisme og ud. Forfra til Vægtfylde.

IV m. og Realkl. (2 T.). Ellingers Fysik, undtagen Lyd og Lys.

V spr. Kl. (3 T.). Ellingers Fysik til Galvanisme.

V m. Kl. (4 T.). Ellingers Optik. Barmwaters Astronomi. Barmwaters Fysik til Lyd.

VI spr. Kl. (3 T.). Ellingers Fysik. Barmwaters Astronomi.

VI m. Kl. (6 T.). Barmwaters Fysik. Barmwaters Astronomi. Ellingers Optik.

Matematik og Regning.

I st. Kl. (5 T.; Adj. *Møller*). J. Petersens Aritmetik I, S. 5—41. Sammes Geometri, S. 3—27. Brøkrekning efter Meiers Regnebog II.

I Realkl. (5 T.; Adj. *Møller*). J. Petersens Aritmetik I, S. 5—41. Sammes Geometri, S. 3—27. Brøkrekning efter Meiers Regnebog II.

II st. Kl. (6 T.; Adj. *Lomholt*). Jul. Petersens Aritmetik, S. 43—77. Sammes Geometri, S. 27—49. N. N. Meiers Regnebog II, § 9 og 10.

II Realkl. (4 T.; Adj. *Lomholt*; 2 T. Regning, Overl. *Petersen*). Aritmetik og Geometri som II st. Kl. Brøkrekning efter Meier II, § 8, 9, 10.

III Kl. (5 T.; Adj. *Lomholt*). J. Petersens Aritmetik og Algebra I, S. 76—II, S. 61. Sammes Geometri, S. 49—77. N. N. Meiers Regnebog II, § 11 og 12. Hjemmeopgaver 1 Gang om Ugen.

III m. + Realkl. (2 T.; Adj. *Lomholt*). Geometrisk Tegning i Buchwald & Steenbergs Konstruktionsbog I.

IV Kl. (5 T.; Adj. *Lomholt*). J. Petersens Aritmetik og Algebra, S. 62—69. Sammes Geometri, S. 80—88. Genlæst det hele Pensum. N. N. Meiers Regnebog II § 12. Regnet ca. 300 Eksamensopgaver, dels paa Skolen, dels (1 Gang om Ugen) hjemme.

V m. Kl. (11 T.; Adj. *Møller*). J. Petersens Aritmetik og Algebra II & III, S. 11—97. Sammes Trigonometri, S. 3—58. Sammes Stereometri, S. 5—73. Sammes Metoder og Teorier forfra til S. 28. Seidelins Projektionstegning, S. 3—38.

VI m. Kl. (9 T.; Adj. *Lomholt*). Jul. Petersens anal. Geometri I; derefter genlæst det hele Pensum. Seidelins Projektionstegning, Slutningen. Hjemmeopgaver 2 à 3 Gange om Ugen (mest Eksamensopgaver).

Skrivning. (I alt 4 T.; Adj. *Møller*).

Den latinske og gotiske Bogstavække efter Forskrift paa den store Tavle. Afskrivning efter Bog. Skrivebog med Forskrift har været brugt, hvor det var nødvendigt.

Tegning. (I alt 5 T.; Adj. *Møller*).

Konturtegning efter Andersens, Hetsch's og Petersens Fortegninger. 1 Discipel i IV Realklasse har tegnet efter Klodser.

Sang. (Premierløjtnant *Seehusen*).

Skolens Morgensange ere gennemgaaede; desuden er indøvet enstemmige Sange efter »Den danske Skoles Sangbog« og trestemmige Sange, dels efter A. Müllers Sangbog, dels udsatte af Skolens Sanglærer. Af Sangtimerne er anvendt en kortere Tid til Musikteori og Træffeøvelser.

Sløjd. (Adj. *Lomholt*).

54 Disciple har deltaget i Undervisningen, som falder uden for Skoletiden (i Reglen mellem 4 og 7 Em.). Deltagelsen fordeler sig paa følgende Maade paa de enkelte Klasser:

	studerende:	Realister :	
VI Kl.	2	»	
IV —	1	2	
III —	3	7	
II —	7	10	
I —	12	10	
<hr/>			
I alt	25	+	29 = 54.

Deltagerne har været inddelte i 4 Hold med hver 3 Timers ugentlig Undervisning. Disciplene af I Klasse er blevne underviste samlede paa 2 Hold («Klasseundervisning») i Brugen af Bredsav, Korthøvl, Kniv, Bor, Stemmejern og Bugthøvl foruden de tilhørende Biværktøjer. De øvrige 2 Hold har af forskellige Grunde været saa blandede, at der paa disse har maattet benyttes Enkeltmandsundervisning paa meget forskellige Stadier.

Undervisningen foregaar kun i Tiden fra 1. Okt. til 1. Maj.

Gymnastik og Sport.

Gymnastik (Gymnastiklærerne *Brüggmann* og *Werner*). Af Skolens 102 Disciple have af Helbredshensyn 5 været udelukkede, de øvrige 97 have ved Øvelserne været delte i 4 Hold, saaledes:

6. og 5. Kl.	15	Dscpl.	med	4	ugntl.	Tim.
4. st. og Realkl. samt 3. Kl.,	29	—	—	5	—	—
2. st. og Realkl.	27	—	—	4	—	—
1. st. og Realkl.	26	—	—	4	—	—

Heraf er i Aarets Løb afgaaet 3 Disciple.

Under en Fællessangtime om Lørdagen har Ikke-Sangere af de 4 laveste Klasser haft Gymnastik.

Endvidere er der givet Disciple af hele Skolen frivillig Adgang til i en Time Lørdag Eftermiddag under Tilsyn at deltage i Idrætsøvelser i Eftersommeren og Forsommeren, og Disciple af de 4 ældste Klasser i Vaabenøvelser i Vinterhalvaaret.

Til Idrætsøvelserne mødte der 41 % og til Vaabenøvelserne 35 % Deltagere.

Foruden Gymnastik, der har været ledet med Ministeriets Haandbog som Rettesnor, er der tillige indøvet Hugning med Skolens 4 ældste Klasser.

Svømning. Undervisningen heri begyndte paa Grund af

Forsommerens Kølighed i Fjor først den 30. Juni, men maatte dog af Hensyn til daarligt Vejr indstilles paa enkelte Dage, saa at der indtil Sommerferien kun blev afholdt Svømmeøvelser 8 Gange med hele Skolen. Efter Sommerferien gjorde det kolde Vejr det umuligt at foretage Svømning.

Idræt. Foruden Kricket og Fodbold, der som sædvanlig dreves For- og Eftersommer, dels i de sædvanlige Gymnastiktimer og dels i Disciplenes Fritid, er der tillige givet samtlige Disciple Kendskab til forskellig anden Idræt.

Roning (Adj. *Lomholt*). Undervisningen foregaar uden for Skoletiden (i Reglen mellem 4 og 7 Em.) i Tiden fra 1. Maj til 1. Oktober. Deltagelsen er frivillig og har fordelt sig saaledes paa de forskellige Klasser:

	studerende:	Realister:
VI Kl.	6	»
V —	1	»
IV —	3	1
III —	»	1
II —	2	1
I —	7	6
<hr/>		
I alt	19	+ 9 = 28.

Deltagerne har været fordelt paa 7 Hold, hvoraf 2 roede en Gang om Ugen, 5 to Gange.

Danseundervisning. I Kaptajn *Becks* Danseundervisning, der afholdes i Katedralskolens Gymnastiksal i Vinterhalvaaret, har 23 af Skolens Disciple deltaget.

Skarpskydning. De to øverste Klasser samt IV Klasses Realdisciple have deltaget.

I 1902 afholdtes Skarpskydningsøvelserne fra 1.—18. September med i alt 9 Skydninger mod en aflang tredelt Skive.

I Foraaret 1903 blev Skolens Skydebane flyttet, og da Forholdene nu tillod en mere tidssvarende Skiveopstilling med forsænket Markørdækning, gik man samtidig over til Brugen af tredelte Ringskiver, som de af Hæren benyttede. Der anvendtes 2 Størrelser:

I. Plettens Diameter 20 Cm., Skivens Diameter 80 Cm.

II. — — 30 — — — 120 —

henholdsvis paa 100 Alen og paa 200 Alen og derover.

Foraarsskydningen omfattede som sædvanlig 6 Skydninger, der paabegyndtes den 24. April og afsluttedes med en Præmieskydning den 7. Maj.

Hver Discipel har i alt afgivet 75 Skud i frit Anslag med Bagladeriffel Model 1867 omdannet til Centralantænding.

Ved Præmieskydningen benyttedes Ringskive som ved den daglige Skydning, men med en fra Skyttens Standplads usynlig Inddeling i 12 Felter (Pletten 10 Cm.).

Udfaldet af samtlige Skydninger ses af efterfølgende Oversigter.

Udfaldet af Præmieskydningen ved Viborg Katedralskole
den 7. Maj 1903.

Disciplenes Navn og Klasse.	Afstand i Alen.	Skud.					Antal Treffere.	Points.	Præmie.
		1	2	3	4	5			
6. Kl. Jens Andersen	300	8	7	4	4	11	5	34	3. Pr. ¹⁾
— Mads Andersen ...	»	5	4	7	6	1	5	23	
— Carljohan Jacobsen.	»	0	8	4	8	10	4	30	
— Knud Lange	»	0	0	6	2	4	3	12	
— Jens Markvorsen...	»	0	4	4	2	9	4	19	
— Frederik Smith	»	6	8	2	0	1	4	17	
5. Kl. Martin Jensen	»	8	3	5	0	5	4	21	2. Pr. ²⁾
— Marius Ploug	»	6	8	10	6	4	5	34	
— Einar Rokkjær	»	7	11	8	0	5	4	31	
— Lauritz Willesen...	»	0	11	7	11	0	3	29	
— Carl Yde	»	8	1	9	5	6	5	29	
6. Kl. Olaf Jessen	200	3	5	0	3	3	4	14	
— Harald Thommesen	»	1	2	9	9	11	5	32	
— Karlo Thostrup....	»	7	5	5	6	11	5	34	
5. Kl. Folmer Jensen	»	4	2	7	10	11	5	34	
— Niels Jensen	»	2	8	2	0	2	4	14	
— Christian Jespersen.	»	10	5	11	10	6	5	42	
— Hans Rye.....	»	8	0	10	4	1	4	23	
— Rasmus Schneevoigt	»	0	0	0	0	0	0	0	
4. Rkl. Viggo Egelund ..	»	0	7	0	0	4	2	11	
— Jens Klausen	»	8	12	8	12	8	5	48	1. Pr.
— Holger Pyndt....	»	0	10	10	7	6	4	33	

¹⁾ Ved Omskydning opnaaedes i 1 Skud 6 Points. — ²⁾ Ved Omskydning opnaaedes i 1 Skud 11 Points.

Udfaldet af Skarpskydningsøvelserne ved Viborg Katedralskole
i Skoleaaret 1902—1903.

Klasse og Antal Skytter.	Afstand i Alen.	Antal			Træffer %/o.	Gennem- snits- points.
		Skud.	Træf- fere.	Points.		
6. Klasse, 9 Disciple.	100	135	132	445	3,2	97,8
	200	145	144	441	3,1	99,3
	300	220	201	563	2,8	91,4
	400	115	113	336	3,0	98,3
	500	50	43	117	2,7	86,0
Sum af		665	633	1902	3,0	95,2
5. Klasse, 10 Disciple.	100	190	185	574	3,1	97,4
	200	310	288	864	3,0	93,0
	300	140	128	266	2,1	91,4
	400	75	65	188	2,9	86,7
	500	25	22	55	2,5	88,0
Sum af		740	688	1947	2,8	93,0
4. Realklasse, 3 Disciple.	100	105	91	271	3,0	86,7
	200	80	74	225	3,0	92,5
	300	20	18	50	2,8	90,0
	400	10	10	32	3,2	100,0
Sum af		215	193	578	3,0	89,8
Tilsammen		1620	1514	4427	2,9	93,1

V. Videnskabelige Samlinger.

Bogsamlingen.

(Sluttet 1. Maj 1903).

(Bibliotekar: Adjunkt *Olsen*).

Offentligt Udlaan finder Sted hver Tirsdag og Lørdag Kl.

2—3. Selvfølgelig maa ved Benyttelsen af et særligt Bibliotek som dette Skolens Tarv træde i Forgrunden. Mange Bøger maa stadig være til Raadighed til Brug ved Undervisningen; Skønlitteratur vil saaledes i Reglen ikke kunne udlaanes, heller ikke adskillige Billedværker eller med Illustrationer forsynede Bøger. Derimod vil der intet være til Hinder for, at saadanne Bøger ville kunne benyttes til Gennemsyn paa Læsestuen (Lærerværelset). Det nærmere vil fremgaa af følgende, af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet fastsatte

**Regler for Udlaan fra Viborg Katedralskoles
Bogsamling.**

1. Udlaan fra Biblioteket finder Sted i det nuværende Lærerværelse (Stue D) hver Tirsdag og Lørdag Kl. 2—3 Efterm. (Indgang ad Hoveddøren). Udenbys boende, som ville laane Bøger, maa have en paalidelig Mand her i Byen, der besørger Afhentningen og Afleveringen, hvis de ikke gøre det selv. I Skolens Ferier sker intet Udlaan.
2. Bibliotekaren er berettiget til af ham ubekendte Laanere at forlange et Sikkerhedsbevis fra en vederhæftig Mand, der indestaar for den rette Tilbagelevering af de udlaante Bøger.
3. For enhver Bog, der laanes, udsteder og afleverer Laaneren et enkelt Bevis, forsynet med Datum og Laanerens Adresse.
4. Ingen er berettiget til at beholde de laante Bøger længere end en Maaned. En Forlængelse af Laanet kan dog efter Omstændighederne tillades, hvis ingen anden imidlertid har forlangt Bogen.
5. De Bøger, som nogen beholder over en Maaned, er Biblioteket berettiget til at kræve tilbage, saaledes at Laaneren afholder de Udgifter, der ere forbundne hermed.
6. Enhver Laaner er i alle Maader ansvarlig for de Bøger, han har til Laans. Ingen maa ved tilskrevne Bemærkninger eller Indstregninger eller paa anden Maade tilsmudse Bøgerne. Bringes en Bog beskadiget tilbage, er Biblioteket berettiget til at forlange Bogen erstattet med et nyt Eksemplar.
7. Kataloger over Bogsamlingen kunne faas til Laans for kortere Tid.
8. Fra Udlaan undtages i Almindelighed: 1) Manuskripter, 2) kostbare Billedværker, Kort og sjældne Bøger, 3) Ordbøger samt de Bøger, der findes i Skolens Haandbibliotek, 4) Skolebøger, 5) alle Slags blot underholdende Bøger.
9. De under 1—4 i forrige Paragraf anførte Bøger ville i Al-

mindelighed i Udlaanstiden kunne benyttes i Udlaanslokalet, ligesom der kan gives Tilladelse til sammesteds og til samme Tid ogsaa at benytte andre Bøger fra Biblioteket.

I Aarets Løb har Bogsamlingen haft følgende **Tilvækst**:

De vedføjede Tal henvise til Hovedkatalogernes Afdelinger. Hvor intet Trykkested angives, er det København. Sendelser fra Ministeriet betegnes ved *m*, fra Forfatter eller Forlægger eller andre med *g*.

Encyklopædi og blandede Skrifter.

1. Salmonsens Konversationsleksikon, H. 299—323.
2. Videnskabernes Selsk. Skr., mat.-naturv. Afd., 6. R. X, 4; XI, 2, 3, 4; XII, 1—2. *g*.
- — — Oversigt 1901. *m*.
3. Tilskueren, Maanedsskrift, Maj 1902—April 1903.
Dansk Tidsskrift (Moltesen og Appel), Maj 1902—April 1903.
Nordisk Tidsskrift (Letterstedt) 1902, 2 — 1903, 2.
Nordisk Universitets-Tidsskrift 1902, 3—4.

Historie og Geografi.

16. Folkenes Historie, II, 14—15; IV, 2—8; V, 20—26.
18. *Schuchhardt, C.*, Schliemanns Udgravninger i Troja o. a., oversat af E. H. Ludvigsen.
20. *Bang, Gustav*, Catilina.
29. *Christenssn, C. C.*, Geografi Nr. 2. *g*.
Christensen, S. A., Lærebog i Geografi for Latin- og Realskoler. *g*.
Europa, II & III.
33. *Bruun, D.*, Det høje Nord og Kampen om Nordpolen. 19—40 (Slutn.).
34. *Sørensen, Carl Th.*, Bernadotte i Norden, H. 1—4.
36. Danske Magasin, 5. R., IV, 1.
Rørdam, Holger, Historiske Samlinger og Studier IV, 3.
Erslev, Kr., Repert. diplom. regni Danici mediævalis III, 3. *m*,
Hjort-Lorenzen, H. R., og *Ellen Rosendahl*, Repertorium over Legater og milde Stiftelser I (København). *m*.
Bricka, C. F., Meddelelser om Rigsarkivet for 1898—1900. *m*.
37. Danmarks Riges Historie III a, 12—15; III b, 16—19; IV, 20—27.
Holm, Edv., Danmarks-Norges Historie 1720—1814, IV, 1. Afd.; 2. Afd. 1—2.

37. *Klaussen, V.*, Større Udtog af Danmarkshistorien, 7. Udg. g.
Boesen, J. E., Dansk Adel, en Række Skildringer II, 5.
 (Progr. Sorø 1902).
Schäfer, Dietrich, Geschichte von Dänemark V.
Bricka, C. F., Indberetninger fra Charles de Dançay om
 Forholdene i Norden 1567—73. m.
51. Aktstykker vedrørende de fremmede Troppers Ophold i
 Danmark i 1808, samlede af *K. Schmidt* (Progr. Odense
 1902).
55. Dansk biografisk Leksikon, 122—130.
 Personalthist. Tidsskrift, V, 1—3.
Thiset, A., Danske adelige Sigiller, 16—19.
Hjort-Lorenzen & A. Thiset, Danmarks Adels Aarbog,
 1902—1903.
Bloch & Ølgaard, Personalthist. Oplysn. om de af Ribe
 Katedralskole i det 19. Aarh. dimitterede Studenter
 (Progr. Ribe 1902).
Lund, E. F. S., Danske malede Portrætter, III, 1—2; IX,
 1—4. m.
Petersen, P., Lolland-Falsters Navnebog (Universitets-Jubi-
 læets danske Samfund Nr. 137).
Elvius, Sofus, Bryllupper og Dødsfald i Danmark i Aaret
 1900.
56. *Ipsen, Alfred*, Georg Brandes, en Bog om Ret og Uret, I—II.
Krarup, Christian, et Mindeskrift (Særtryk af »Vort
 Forsvar«).
Storgaard Petersen, P., Ole Christian Kirk.
Købke, P., Breve fra Julius Lange.
Bobé, L., Efterladte Papirer fra den Reventlowske Familie-
 kreds, V.
Collin, Chr., Bjørnstjerne Bjørnson, H. 1—6.
57. Statistisk Aarbog. 6. Aarg. 1901. m.
 Statistisk Tabelværk, 5. R. Litra D, 8; Litra E, 1. m.
 Statistiske Meddelelser, 4. R. X, 1, 2, 4; XI, 1—8; XII, 1. m.
Trap, Beskrivelse af Danmark, 3. Udg., 48—54.
58. *Erichsen, Mylius*, Den jydsk Hede, 7—20.
Christensen, Chr. Villads, Nykjøbing paa Mors 1299—1899.
Bokkenheuser, Fr., Den Gabelske Gaard (Progr. Efterslægt-
 selskabets Skole 1902)
 Regnskab for Indtægter og Udgifter ved Foreningen til
 Understøttelse af værdige Trængende udenfor Fattig-
 væsenet i Viborg i Aaret 1901. g.

60. Sønderjydske Aarbøger 1902, I—II. Aabenraa.
63. *Guðmunsson, Valtyr*, Islands Kultur ved Aarhundredskiftet 1900. Med en Indledning om Islands Natur af *Th. Thoróðssen*. 1902.
67. *Hildebrand, Hans*, Sveriges medeltid, III, 5.
68. *Hall, Fr.*, Vreta Kloster (Progr. Gefle 1902).
- 68 c. *Pavells, Claus*, Dagbøger 1817—22, II, 4—5 (Norsk hist. Tidsskr. 1902, 1 & 3).
89. *Hjelmérus, Alfr.*: Sam. Hjelmérs berättelse om tyske rikets och nedersachsiska kretsens politiska ställning och styrka år 1793 (Progr. Strengnäs 1902).
97. *Birkedal, Holger*, Krigen paa det stille Havs Kyst, I—II. g.
98. *Lumholtz, Carl*, Blandt Mexicos Indianere, Kristiania 1902, H. 1—19.
101. *Palmgren, K. E.*, Karl Theodor Broberg (Progr. Palmgrenska Samskolan 1902).
104. Norge i det 19. Aarhundrede, udg. af *Nordahl Rolfsen* og *E. Werenskjold*, 26—46.
Jensen, C. E., og *Fr. Borgbjærg*, Socialdemokratiets Aarhundrede, 26—49.
Thorsøe, Alex., Af Familien Ankers Album.
Aùsersen, Lægetilsynet ved Herlufsholm Skole, navnlig i ældre Tid (Progr. Herlufsholm 1902).
Zahrtmann, C. V., Medicinske Studieforhold i København omkring Aar 1830. 1902. g.
Hallager, Fr., Jydske Asyl 1852—1902.
Reventlow, Chr. B., En dansk Statsmands Hjem omkring Aar 1800. I: 1774—1800.
- 105 a. Dania, IX, 1—2.
107. *Roscher*, Mytholog. Lexikon, 46.
Thomsen, Anton, Orthia, en religionshistorisk Undersøgelse (Studier fra Sprog- og Oldtidsforsk., Nr. 55).
113. Förteckning öfv. Visby allm. Läroverks Medaljsamling I. (Progr. Visby 1902).
115. Aarbøger f. nord. Oldk. og Hist., 2. R., XVII, 1—3.
 Saml. til jydsk Hist. og Topogr., 3. R., III, 3—4.
 Geogr. Tidsskr., XVI, 5—8.
 Hist. Tidsskrift (dansk), 7. R. III, 6; IV, 1—3.
 — — (norsk), 4. R. II, 1—2.
 — — (svensk), 1902, 1—4.
 Hist. Tidsskrift för Skåneland, I, 3—4.

Weibull, Laur., Bibliotek och arkiv i Skåne under medeltiden. Fra Arkiv og Musæum, I, 7—8.

Litteraturhistorie.

118. Nordisk Boghandlertidende, 1902, 17—55; 1903, 1—17.
 Dansk Bogfortegnelse (Gads), 1902, 3—18; 1903, 1. g.
 (Bogh. N. Christensen).
 Heinrichs Bücherverzeichniss, 1901, II; 1902, I. g. (Samme).
Ehrencron-Müller, Dansk Bogfortegnelse for 1893—1900,
 H. 11—24.
Gigas, E., Katalog ov. Erhvervelse af nyere udenl. Litteratur ved Statens off. Bibl., 1901—1902. m.
 Oversigtsfortegnelse over Skrifter, udgivne af Udvalget for Folkeoplysningens Fremme. g.
120. *Hylén, J. E.*, Striden om scriptores historiae Augustae (Progr. Norrköping 1902). m.
121. *Hansen, F.*, Illustreret dansk Litteraturhistorie, I—III. 1902.
- 121a. *Bertelsen, Henrik*, Om Didrik af Berns Sagas oprindelige Skikkelse, Omarbejdelse og Haandskrifter. m.
122. *Halvorsen, I. B.*, Norsk Forfatterleksikon, 56—57.
125. *Hansen, Adolf*, Den engelske og den nordamerik. Litteraturs Historie i Omrids.
131. Litt. Centralblatt, 1902, 17—52; 1903, 1—17.

Nationallitteratur.

- 132a. Græske og latinske Forfattere. Saml. af Oversættelser udg. af *M. Cl. Gertz*. 1—9.
Moth, Fr., Græske og latinske Digte i Oversættelse (Progr. Kolding 1902).
133. Thukydidens, overs. af *Gertz*, IV.
136. Horats's Breve, overs. af *P. A. Smith-Hansen*.
138. *Olrik, Axel*, Gamle danske Folkeviser, II, 3.
139. *Pontoppidan, Henrik*, Lykke Per og hans Kæreste. 1902.
Baggesen, Jens, Blandede Digte, udg. ved Arlaud, 2. Samling.
144. *Lie, Jonas*, Samlede Værker, 3—32.
Bjørnson, Bjørnstjerne, Paa Storhove.
147. *Jönsson, Finnur*, Fagrskinna, H. 1.
Jakobsen, Jakob, Austfirdinga sögur, H. 1.
 23. Aarsberetning fra Samf. til Udg. af gl. nord. Litt.
149. *Tegnér, Esaias*, Fritiofs Saga (med dansk Kommentar). g.
153. *Jespersen, O.*, The England and America reader. g.

154. *Byron*, Don Juan, overs. af H. Drachmann. H. 10. (Slutn.).
 155a. *Ohrst, F.*, De seks første Sange af Kalevala, oversatte og indledede. (Studier fra Sprog- og Oldtidsforsk. 54).
 172. »De to Brødre«, et gammelægyptisk Æventyr, oversat af *Henry Madsen* (Stud. fra Sprog- og Oldtidsforsk. 56).

Sprogvidenskab (med Filologi).

174. *Thomsen, Vilh.*, Sprogvidenskabens Historie. 1902.
 176. Le maitre phonétique, Maj 1902—Febr. 1903, Bourg-la-Reine.
 Budstikke til Selsk. for germansk Filologi, 2—8, 1902. g.
 180. *Lund, Georg F. V.*, Græsk Læsebog til Skolebrug. 3. Udg. g.
 183. *Trojel, F. C. L.*, Latinske Stiløvelser, 2. Udg. g.
 184. *Mikkelsen, Kr.*, Latinsk Læsebog for Begyndere. 2. Udg. 1902. g.
 187. Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning, 54—57.
 188. Arkiv for nordisk Filologi, XIV, 4; XV, 1—3.
 Nordisk Tidsskrift for Filologi III, 11 B., 1—4.
 190. *Mikkelsen, Kr.*, Om det nye System i den danske Sproglære 1902.
Ingerslev, Dansk Sproglære. g.
Kristensen, Marius, Dansk Sproglære for voksne. g.
Dam, Axel, Eksempler til sammenlignende sproglig Analyse. g.
 191. *Dahlerup, Verner* og *Johs. Steenstrup*, Navnebog. 1902. g.
Feilberg, Ordbog over jydsk Almuesmål, 20—21.
Kalkar, Ordbog over det ældre danske Sprog, 34—35.
Falk, Hjalmar, og *Alf Torp*, Etymologisk Ordbog over det norske og danske Sprog, 3—5. Krstnia.
 192. *Slomann, Emil*, Læsebog for danske Børn. III. g.
 200. Ordbok öfver Svenska språket, utg. af Svenska Akademien, 21—24.
 201. *Dahlstedt, Aug.*, Rhytm. and worth-order in anglo-saxon and semi-saxon (Bilag til Progr. Kristianstad 1902). m.
 203. *Brynildsen* og *Magnussen*, Engelsk-dansk-norsk Ordbog, 16—19.
 204. *Jespersen, O.*, Engelsk Læsning. 2. Udg. g.
 205. N. S. Schema til den franske Grammatiks Formlære til Brug i Forberedelsesskolerne. 1874. g.

208. *Michelsen, Carl*, Fransk Læsebog for Mellemlasserne. 3. omarb. Udg. g.
 217. *Mohr & Nissen*, Tysk-dansk Ordbog, 16—19.

Æstetik og Kunst.

230. *Lange, Julius*, Udv. Skrifter, udg. af Georg Brandes og P. Købke, 20—30.
Lübkes Kunsthistorie ved Jul. Lange. 3. Udg. ved Beckett, 58—59 (Slutn.).
Johansen, P., Maleren Sonne.
 Kunst III, 12; IV, 1—2, 3—4 (med Bilag), 5—6 (med Bilag), 7.
 Danmarks Malerkunst, H. 2—18.

Filosofi og Teologi.

234. *Feilberg, Ludvig*, Om sjælelig Ringhed, 4.
 235. *Besant, Annie*, Esoterisk Kristendom eller de mindre Mysterier. g.
 247. *Herlenius, Emil*, Åkianismens historia (Progr. Halmstad 1902). m.
 252. Viborg Stifts Synodalakt 1902. g.
 257. Kirkehist. Samlinger, 5. R., I, 3—4.

Undervisningsvæsen.

259. Verdandi. 1902, 3—6; 1903, 1.
 Vor Ungdom. 1902, 2—6; 1903, 1.
 Medlemsblad for Privatskolens fagordn. Lærerforen. 1902, 4—7, 10—11; 1903, 1—8. g.
 Den danske Realskole, et Skoleblad, 1902, 6—18; 1903, 1—7.
 Illustreret Katalog over Skolemateriel, April 1903. g.
 260a. *Scharling, C. Henrik*, Den lærde Skole og Universitetet, et Indlæg i Skolesagen.
 260b. Hjem og Skole, 15. Aarsberetning. g.
 261. De lærde Skolers Lærerforening, 1902. g.
 Regnskabsberetning for det lærde Skolevæsen og Sorø Akademi. 1901—1902. m.
 262. *Nissen, H. H.*, Om Danskundervisningen i vore Skoler (Progr. Kolding 1902).
 267. Sløjdsagen i Danmark 1899, 1900 og 1901, 13. Aarsberetn. fra »Dansk Sløjdforening«. g.

268. *Jacobsson, Axel*, Några ord om den fyraåriga latinkursen vid Nya Elementarskolan (Progr. Stockholm 1902).
Rosengren, Erik, Konsten att läsa Latin (Progr. Norrköping 1902).
269. Det 3. danske Gymnastik- og Idrætsstævne af Skoledisciple i Odense 1902 (Prg.). *g.*
 Akademisk Skytteforening. Aarsberetn. f. 1901. *g.*
Rasmussen, Gymnastisk Institut 1902. *g.*
 Beretning om det andet danske Gymnastik- og Idrætsstævne for Skoledisciple d. 12. og 13. Maj 1902. (Særtryk af dansk Idrætsblad). *g.*
270. Universitets- og Skoleannaler. Norske. Krstnia. 1901. *m.*
Erikson, Joh., Reseberættelse I om en resa genom Tyskland, Schweiz, Luxemburg och Østerrike-Ungarn. (Progr. Blekinge 1902.).
271. *Asmussen, A. F.*, Meddelelser ang. de lærde Skoler m. m. 1900—1901. *m.*
Goos, K., og *Hamann, V.*, Saml. af Retsregler for det højere Skolevæsen i Danm. 1891—1901. *m.*
272. Indbydelsesskrifter fra danske Latin- og Realskoler m. m. 1901—02. *m.*
 Beretning om den polyt. Lærestalt 1901—02. *m.*
 — — — farmaceut. Lærestalt. *m.*
 Haandbog for Studenter, 10. Aarg. *g.*
 Aarog for Kbhvn.s Universitet, den polyt. Lærest. og Kommunitetet 1900—01 af *H. Matzen*. *m.*
 Indbydelsesskrift, Kbhvn.s Univ. Reformationsfest 1901 og Kong. Fødselsd. 1902. *m.*
 Forelæsninger og Øvelser ved Kbhvn.s Universitet og polyt. Lærest. Foraar og Efteraar 1902. *m.*
 Fortegnelse over Studenter 1902. *m.*
Heiberg, Knud, Studenterhjemmet i Kbhvn. (Særtryk af nord. Universitetstidsskrift). *g.*
 (Kolding) *Bruun, Georg*, Om Skolens Plan og Maal.
 (Det danske Selskabs Skole) *Lorenzen, P.*, Om Tilsyn med Børn.
 — — — — *Svendsen, A.*, Om Tilsyn med Børns Tænder.
 Meddelelser om den udvidede Folkehøjskole i Askov 1900—01 og 1901—02. *g.*
274. Norske Skoleprogrammer 1900—01. *m.*

- (274). *Qvigstad, J.*, Udsigt over Tromsø Seminariums Historie (Progr. Tromsø Seminarium 1901).
275. Svenske Skoleprogrammer 1901—02. *m.*
 Gafvobref och testamenten rörande Östersund högre allm. läroverkets fonder (Progr. Gefle 1902).
 Namnregister till Hülpherska genealogierna i Västerås allm. läroverkets bibliotek (Progr. Västerås 1902).
 Handlingar rörande stipendiedonationer vid Kristianstad högre allm. lärov. (Progr. Kristianstad 1902).
 Palmgrenska samskolans tjugufemårsdag (Progr. Palmgrenska samsk. 1902).

Matematik og Naturvidenskab.

279. Nyt Tidsskrift for Mat. A. 1902, 1—8.
 — — — — B. 1902, 1—4.
Göransson, Edv., Om Newtons approximationsmetod. (Progr. Stockholm högre realläroverk 1902).
Harding, M. C., Matematiske Opgaver fra den polyt. Læreanstalts Adgangseksamen.
280. *Juel, C.*, Ren og anvendt Aritmetik. 1902. *g.*
Steen, Adolph, Elementær Algebra. 6. Udg. 1879. *g.*
282. *Ursin, Georg Frederik*, Regnebog eller Anviisning, hensigtsmæssigen at udføre Huus- og Handels-Regning. 1847. *g.*
Svendsen, Albert, Ny Regnebog for Mellemskolen I. *g.*
285. *Petrini*, Plan Elementargeometri (Progr. Växjö 1902).
Larsen, P. A., 365 geometriske Opgaver. *g.*
287. *Bonnesen, T.*, Analytiske Studier over ikke-euklidisk Geometri. *m.*
291. Naturen, Maanedsskrift, 1902, 3—12; 1903, 1—3. Bergen.
292. Fysisk Tidsskrift. 1. Aarg. H. 1—5.
293. *Weis, A.*, Lyset og Lyden samt de vigtigste Vejrforhold. *g.*
294. *Knudsen, M.*, Konstantenbestimmungen zur Aufstellung der hydrographischen Tabellen. (Vid. Selsk. Skr., 6. R., mat.-nat. Afd. XII, 1). *m.*
Kragh, Oluf, Studier over Pendulbevægelsen. *m.*
295. *Winther, Chr.*, Rotationsdispersionen hos de spontant aktive Stoffer (Vid. Selsk. Skr., 6. R., mat.-nat. Afd. XI, 3). *m.*
297. *Jespersen, H.*, Elementær Elektroteknik.
298. *Christensen, A.*, Om Bromderivater af Chinaalkaloiderne (Vid. Selsk. Skr., 6. R., mat.-nat. Afd. X, 4). *m.*
Rasmussen og Simonsen, Lille Kemi. 1902. *g.*

- (298). *Liebig, Justus*, Chemiske Breve (i dansk Oversætt.). Kbhvn. 1845. *g.*
299. *Petersen, Jul.*, og *G. Forchhammer*, *Astronomi*. 2. Udg. 1902. *g.*
303. *Hansen, Oscar*, *Udviklingslære*, 8—12.
Carus, J. Victor, *Bibliographia zoologica*, III—IV. Lipsiae 1898 og 99.
Feddersen, Arthur, *Havet*, H. 1—7.
304. *Ussing, N. V.*, *Mineralproduktionen i Danmark* (Danmarks geolog. Undersøg., 2. R. 12). *m.*
Ravn, J. P. J., *Molluskerne i Danmarks Kridtaflejringer*, I—II (Vid. Selsk. Skr., 6. R., mat.-nat. Afd. XI, 2). *m.*
 Danmarks geolog. Undersøg., I R. Nr. 9: *Beskriv. t. geol. Kort over Danm (Nybørg)*; 2. R. Nr. 11: *Bidrag til Danm. senglaciale Flora og Fauna (af Harz)*; 2. R. Nr. 13: *Bornholms Paradoxideslag (af Karl A. Grønwall)*; 3. R. Nr. 3: *Beretning om en geol. Rejse i det nord-østl. Tyskland og russisk Polen (af V. Milthers)*. *m.*
305. *Mentz og Ostenfeld*, *Billeder af Nordens Flora*, 4—9.
Strøm, V., *Begyndelsesgrundene af Plantelæren*, 5. Oplag. 1882. *g.*
Rostrup, E., *Plantepatologi, Haandbog i Læren om Plantesygdomme for Landbrugere, Havebrugere og Skovbrugere*. 1902.
Zanthier, H. D., *Sammlungen vermischter Abhandlungen das Forstwesen betreffend*. Berlin 1778. *g.*
Theorin, P. G. E., *Om trichomerna hos några gräs och halfgräs (Progr. Falun 1902)*.
306. *Vor Klodes Dyr*, 48—64.
 Den danske Ingolf-Ekspedition, udg. af Zoologisk Museum, IV, 1; VI, 1. *m.*
Boas, *Lille Naturhistorie*. *g.*
Bergh, R., *Gasteropoda opisthobranchiata I (Vid. Selsk. Skr., 6. R., mat.-nat. Afd. XII, 2)*. *m.*
308. *Dansk Sundhedstidende 1902*, 7—24; 1903, 1—7.
Boeg, A., *Lungeftisens Ætiologi*. *m.*
Bloch, C. E., *Studier over Tarmbetændelse*. *m.*
Ellermann, V., *Marvskedefarvningernes Kemi*. *m.*
Hauch, E., *Om Nyrernes Anatomi og deres Udvikling*. *m.*
Helenius, Matti, *Alkoholspørgsmaalet*. *m.*
Jensen, Jørgen, *Om Pneumokokperitonitis*. *m.*
Jørgensen, F., *Anthropologiske Undersøgelser fra Færøerne*. *m.*

- (308). *Maar, Vilh.*, Nervesystemets Indflydelse paa Kirtelsekretion, med særligt Hensyn til Forholdene i Lungerne. *m.*
Rager, Vilh., Luxatio coxae congenita. *m.*
Schou, S., Om de desmoide Svulster i den bløde Bugvægs musculo-aponeurotiske Lag. *m.*
Stein, J., Om Hjertefejl ved Mitralfejl. *m.*
Videbech, Poul, Coxa vara. *m.*
Bramsen, A., Tændernes Bevaring (Særtryk af Dansk Sundhedstidende). *g.*

Samfundsvidenskaber.

310. *Kraft, Alex.*, Kriminalogiske Studier over mandlige Straffanger i Vridsløselille Straffeanstalt 1902.
 311. Forslag til Finanslov for 1903—04 (Kirke- og Undervisningsvæsenet). *m.*
 Forslag til Lov om højere Almenskoler. *m.*
 Lovtidende 1902—03. *m.*
 Ministerialtidende 1902—03. *m.*
 317. »Fædrelandet«, 14. Aarg. Nr. 27—95 (2. Febr.—27. April 1853). *g.*
 318. *Bisgaard, H. L.*, Den danske Nationaløkonomi i det 18. Aarh. *m.*
Birch, Laur. V., Værditeori. *m.*
Faber, Harald, Englands Toldpolitik og en Sammenslutning af Landene i det britiske Rige. *g.*
Pio, Frantz, Den fri Konkurrencens Gennembrud i England. *m.*
Munch, P., Lærebog i Samfundskundskab. *g.*
 — Mindre Lærebog i Samfundskundskab. *g.*
 319. *Gabelsberger* Tidsskrift for Stenografi. 1902, 4—12; 1903, 1—2. *g.*

Discipelbiblioteket.

Discipelbibliotekets Regnskab i det forløbne Skoleaar.

Indtægt:

I Behold.....	13 Kr. 30 Ø.
I Sparekassen	2 — 58 —
Kontingent.....	34 — » —
Forskelligt	» — 04 —

I alt 49 Kr. 92 Ø.

Udgift:

Boghandleren	19 Kr. » Ø.
Bogbinderen	14 — » —
I Sparekassen	2 — 58 —
	<hr/>
	I alt 35 Kr. 58 Ø.
	I Behold 14 — 34 —
	<hr/>
	Balance 49 Kr. 92 Ø

Kontingentet til Biblioteket er 1 Krone for Halvaaret, som begynder 1. Oktober og 1. April.

I Skoleaaret 1902—03 er Samlingen bleven forøget med følgende Bøger:

Coopers Indianerfortællinger. Ill. 1—II.

Dyrevennen. 1881—82. Ill. (Gave).

Marriot: Den gejstlige Død og Tre Noveller.

Gjellerup: Romulus.

Hope: Fangen paa Zenda og Kardinalens Halsbaand.

Af Børnenes Bogsamling: Robinson, Jordan rundt og Den gule Ulv. (Gave).

Bondesen: Skovstrup Folk.

Pyll: Robin Hood. Ill.

Den **naturhistoriske Samling** er forøget med:

Hjørnetand af en Orne. Givet af Disc. *Rasm. Schneevogt*.

Skind af hvid Mus (fhv. Disc. *Chr. Handberg*).

Rede af Bogfinke, paa en Gren (Disc. *Joh. Jessen*).

Maanedsdue (Mumie). (Disc. *Joh. Laursen*).

Rørhøne (Mumie). (Disc. *Jon. Johnsen*).

Hulepadde i Spiritus. (Købt).

Gedde i Spiritus (Disc. *Poul Lange*).

Tre Par Eghjorte (Hr. Løjtnant *Gregersen*, tidligere Discipel i skolen).

Gren med Barkbillegange (Disc. *Fr. Heise*).

Kasse med følgende Insekter, der har Beskyttelsesfarver (Købt):

Kallima inachis (flyvende og siddende).

Aurora (do.).

Rødt Ordensbaand (do.).

Stikkelsbærmaaler, Larve og fuldt udviklet.

Biston stratarius (Larve).

Vandrende Pind.

Følgende Insekter er endvidere købt:

Myreløve, fuldt udv.

To store tropiske Dag-Sommerfugle (*Papilio Paris* og *Danais archippus*).

Ailantusspinder.

Stort Natpaafugleøje (*Saturnia Pyri*).

Fyrrespinder: Larve, Han og Hun.

Nonne: Æg, Larve og Puppehud.

Ringspinder: Æg og Larve.

Knæler.

Jordkrebs.

Pelslus (*Mallophaga anseris*).

Husmus med en Blæreorm (*Cysticercus fasciolaris*) i Leveren (*Ernst Christensen*).

Zebedæisten i Flint (*Disc. Holger Pyndt*).

Tre Bomulds kapsler (*Disc. Jack Møller*).

Stykke af en Kirsebærstamme med Poresvamp (*Disc. J. P. Købke og Alfr. Bendtsen*).

13 glattede Tværsnit af en Træstamme (*Disc. Jens Jensen, J. Roslev, Marx Leih-Espensen og Hans Buch Jacobsen*).

Stenkul med Bladspor af *Lepidodendron* (*Disc. Rasmus Schneevogt*).

Botanisk Have. Paa Grund af de uheldige Vejrforhold i Sommeren 1902 har ikke saa mange Planter som sædvanlig naaet til Blomstring, og Undervisningen har kun sjældnere fundet Sted i Haven.

Geografisk Samling har fra Hr. Boghandler *V. Christensen* (tidligere Discipel i Skolen) modtaget en brugt *Kajak*, der i sin Tid er nedsendt fra Upernivik; fra *Disc. Joh. P. Købke* en lille *Buddafgur* fra Bagindien og fra *Disc. Erik Reinath* en af ham selv forfærdiget lille Model af en *Kajakstol*.

Desuden er Samlingen som sædvanlig forøget af Disciplene med Billeder, udklippede af forskellige illustrerede Blade.

Den **fysiske Samling** er i Skoleaaret bleven forøget med følgende Apparater:

Et Apparat til at vise Telegrafering uden Traad.

Et Platinfyrtøj.

Et Iltudviklingsapparat.

- Et Voltmeter.
 Et Apparat til at vise Fluorescens.
 Et Apparat til Absorbtion og Tilbagekastning af Farvestraaler.
 En Demonstrationsvægtskaal.
 Endvidere har Samlingen modtaget følgende Gaver:
 Et Telegrafapparat fra Statsbanernes Administration.
 En Oktant og
 Et Metalmanometer fra Adjunkt *Lomholt*.

VI. Uddrag af Skolens Regnskab i Finansaaret 1902—1903.

	<u>Indtægt.</u>	
<i>Skolen:</i>	Kr.	Ø.
Arvefæste og Forpagtning	1,403	09
Tiender	18,849	38
Af Kirker og Præstekald	26	»
Renter af Prioritets-Obligationer	3,523	74
Skolekontingenter	9,630	50
Fra Læsø	1,304	31
Ekstraordinære Indtægter	58	»
Det Theilmannske Legats Rente	40	»
Skolens egne Indtægter i Finansaarets		
Løb har saaledes udgjort	34,835	02
Beholdning den 31. Marts 1902	6,777	27
Tilskud fra almindelig Skolefond	18,000	»
Skolens Regnskabsindtægt i Finansaarets		
Løb har saaledes udgjort	59,612	29
<i>Stipendiefonden:</i>		
Renter	1,367	28
Hævet i Sparekassen	400	»
<i>Nissens Legat:</i>		
Renter	1,102	58
Hævet i Sparekassen	150	28
Transport..	62,632	43

	Kr.	Ø.
	Transport..	62,632 43
<i>Foghs Legat:</i>		
Renter	200	»
<i>Stampes Legat:</i>		
Renter	843	40
Hævet i Sparekassen	27	10
	Summa Indtægt..	63,702 93

Udgift.

	Kr.	Ø.
<i>Skolen:</i>		
Lønninger	33,366	61
Inspektion og Tilsyn ved Samlinger	600	»
Løn til Pedellen	600	»
Timeundervisning	7,209	»
Bibliotek og videnskabeligt Apparat	840	»
Fysiske Samlinger (gennem Fysisk Normalsamling)	149	81
Bygningernes Vedligeholdelse	811	18
» Hovedstandsættelse*)	1,360	»
Leje-Udgift	25	»
Inventar**)	2,134	62
Brændsel	1,354	»
Belysning	272	75
Skatter og Afgifter udenfor Jordebogsvæsenet ..	224	75
Regnskabsførelse	720	»
Forskellige løbende og tilfældige Udgifter (Rengøring, Snekørsel, Protokoller, Porto, Program, Skolefest, Afskrivning m. m.)	1,283	91
Riffelskydning	319	96
Decisionsposters Berigtigelse	9	60
Skolens Udgifter i Finansaarets Løb har altsaa udgjort	51,281	19
Lægges dertil Skolens Beholdning den 31. Marts 1903	8,331	10
	Fremkommer som Balance..	59,612 29
	Transport..	59,612 29

*) Deriblandt Anskaffelse af nye Ovne til Gymnastiksalen (400 Kr.).

**) Deriblandt et nyt Flygel (1300 Kr.), en ny Sikringsbaad (140 Kr.).

		Kr.	Ø.
	Transport..	59,612	29
<i>Stipendiefonden:</i>	Kr. Ø.		
Bidrag til Skolepenge	600	75	
Udbetalte Stipendier.....	940	25	
Ifølge Decision	9	49	
Regnskabsførerens Procenter	27	34	
Indsat i Sparekassen.....	189	45	
		1,707	28
<i>Nissens Legat:</i>	Kr. Ø.		
Udbetalte Stipendier.....	1,212	86	
Regnskabsføreren	40	»	
		1,252	86
<i>Foghs Legat:</i>			
Udbetalte Stipendier		200	»
<i>Stampes Legat:</i>	Kr. Ø.		
Udbetalte Stipendier.....	760	»	
Indsat i Sparekassen for en Discipel	40	»	
Pastor Valeurs Honorar	20	»	
Regnskabsførerens —	20	»	
Regning for Bekendtgørelsen	30	50	
		870	50
Summa Udgift..		63,702	93

VII. Skolepenge. Understøttelsesmidler.

Med Hensyn til Skolepengene henvises til den nedenfor meddelte Lov om højere Almenskoler af 24. April 1903 § 23.

De **Understøttelsesmidler**, der kunne søges af Skolens Disciple, ere følgende:

1. De **Beneficier**, hvortil Ministeriet udnævner efter Rektors Indstilling i Samraad med Skoleraadet (Lærerraadet), dels fri Skolegang, dels Stipendier. Indtil $\frac{1}{6}$ af alle Skolens Disciple (deriblandt ikke regnet Lærernes Sønner som ekstraordinære Gratister) kunne

opnaa Friplads; en hel Friplads kan deles i 2 halve. Som Stipendier uddeles Renterne af Stipendiefondens Grundkapital til studerende Disciple i Portioner paa 100, 70 og 40 Kr., enten til at oplægges, hvorpaa de udbetales af Universitetskvæsturen i 3 Terminer, hvis Dimittenden har ladet sig indskrive inden den af Universitetet fastsatte Dag for Immatrikulationen, men ellers falde tilbage til Skolen (Cirk. af 23. April 1897), eller som Hjælp til Skolepenge.

Om Fripladser og Stipendier i den nyoprettede »Mellemskole« henvises til Lovens § 24 og 25.

Ansøgninger om disse Stipendier, hvortil trykte Skemaer udleveres af Rektor, maa indleveres helst straks den 19. August, i hvert Fald inden d. 1. September. De, der allerede have opnaaet et Beneficium for deres Sønner, behøve i Regelen ikke at søge paa ny. Der kræves et Aars Skolegang, samt foruden Trang tilfredsstillende Flid og Fremgang i Skoleaarets Løb.

Ved Skrivelse af 17. September 1902 approberede Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet følgende Plan for Beneficiefordelingen i Aaret fra 1. Oktober 1902 til 30. September 1903:

- I. Fri Undervisning og højeste Stipendium — 100 Kr — at oplægge: C. G. C. A. Jacobsen (VI), O. N. Jessen (VI), K. B. Thostrup (VI), H. F. E. Jensen (V).
- II. Fri Undervisning og mellemste Stipendium — 70 Kr. — at oplægge: J. C. M. J. Ploug (V), E. Rokkjær (fra 19. Aug.) (V), I. Kirkegaard (IV), C. E. Ussing (IV).
- III. Fri Undervisning: F. J. T. Smith (VI), H. Thommesen (VI), A. L. Dragheim (III Rlkl.).
- IV. Halv Friplads og a) højeste Stipendium — 100 Kr., deraf at udbetale som Hjælp til Skolepenge 60 Kr., at oplægge 40 Kr.: M. C. Andersen (VI),

- J. H. Markvorsen (VI), og b) højeste Stipendium 100 Kr., deraf at udbetale 72 Kr., at oplægge 28 Kr.: N. K. Jensen (V).
- V. Halv Friplads og a) mellemste Stipendium — 70 Kr., at udbetale som Hjælp til Skolepenge: M. Jensen (V), og b) mellemste Stipendium 70 Kr., deraf at udbetale 60 Kr., at oplægge 10 Kr.: K. J. Høyer (IV), K. Nielsen (III), A. P. Bendtsen (III).
- VI. Halv Friplads: J. C. Klausen (IV Rlkl.), C. L. M. Schack (III), J. F. C. A. Christensen (III Rlkl.), P. Christensen (III Rlkl.), S. A. Serup (II Rlkl.).
- VII. Højeste Stipendium — 100 Kr. — at udbetale: P. V. E. Windeballe (II).
- VIII. Mellemste Stipendium — 70 Kr. — at udbetale: J. N. Jessen (III), D. P. H. Smith (II).
- IX. Laveste Stipendium — 40 Kr. — at udbetale: J. G. C. V. V. Jacobsen (IV).

II. Paa Finansloven er dernæst bevilget **12 ekstraordinære Fripladser** for samtlige Landets offentlige lærde Skoler under eet til »Disciple, hvis Evner gøre det ønskeligt, at de erholde Adgang til en højere Uddannelse, men hvis Forældres Formuestilstand ellers vilde udelukke dem derfra«. Disse tillægges nye Disciple straks det første Aar og regnes fra 19. August, medens Beneficiaaret ellers regnes fra 1 Oktober. Ansøgninger herom indleveres samtidig med Ansøgninger om ordinære Beneficier. For indeværende Skoleaar er en saadan Friplads af Ministeriet tilstaaet Discipel i I stud. Klasse Gustav H. O. Rendtorff

III. Endelig anvendes aarlig efter Bevilling paa Finansloven af **Kommunitetets Midler** en Sum til Understøttelse »for saadanne, der først i en fremrykket Alder have bestemt sig for Studeringer, og som ved en Forberedelses- eller Fageksamen have givet sikkert Haab om god Fremgang«. Ansøgninger herom indgives direkte til Ministeriet efter forudgaaende Bekendtgørelse i Bladene.

IV. Af **Nissens Legat** for studerende Disciple, hvilket i December Maaned bortgives af Skolens Lærer-

kollegium, uddeles de 4 Femtedele (821 Kr. 76 Øre) til uformuende Disciple, som vise god Opførsel, een Femtedel (205 Kr. 44 Øre) som Vidnesbyrd om Paa-skønnelse af Flid og god Opførsel og som Opmuntring til fortsat Anstrengelse. Denne Anerkendelse kan ogsaa udtales til de Disciple, der have opnaaet Trangslegatet. Halvdelen af Portionerne udbetales, Halvdelen oplægges til Udbetaling efter fuldendt Afgangseksamen. Ansøgninger indgives ikke. Fordelingen har været følgende:

1. 1) J. H. Markvorsen (VI) **67 Kr. 76 Øre**; 2) C. G. Cj. A. Jacobsen (VI), 3) M. C. Andersen (VI), 4) K. B. Thostrup (VI), 5) J. C. M. J. Ploug (V), 6) M. Jensen (V), 7) E. Rokkjær (V), 8) J. J. Yde (V), 9) K. J. Høyer (IV), 10) C. E. Ussing (IV), 11) I. Kirkegaard (IV), 12) K. Nielsen (III), 13) A. P. Bendtsen (II) 14), P. V. E. Windeballe (II) hver **58 Kr.**
2. Som Opmuntring til fortsat Flid: 1) J. Andersen (VI) **18 Kr.**; 2) O. N. Jessen (VI) **18 Kr.**; 3) H. F. E. Jensen (V) **25 Kr. 44 Øre**; 4) N. K. Jensen (V), 5) H. C. Rye (V), 6) L. D. G. Wille sen (V), 7) H. M. Borchersen (III), 8) P. V. Dederding (II), 9) P. Lange (II), 10) P. L. B. Spreckelsen (II), 11) D. P. H. Smith (II) hver **18 Kr.**

At den tilstaaede Understøttelse tillige er at betragte som Vidnesbyrd om Lærernes Tilfredshed med Fliden og som Opmuntring for Fremtiden, vedtoges det at tilkendegive følgende Disciple: J. H. Markvorsen (VI), M. Jensen (V), E. Rokkjær (V) samt A. P. Bendtsen (II).

V. Det grevelige **Moltkeske Legat** for Sønner af kgl. Embedsmænd (2 Portioner, for Tiden paa 76 Kr. hver med halv-aarlig Udbetaling) bortgives af Lensgreve Moltke til Bregentved;

for Tiden nydes det af F. J. T. Smith (VI spr.) og I. Kirkegaard (IV st.).

VI. **Læge Frederik Foghs Legat** (100 Kr. aarlig i højst 3 Aar med halvaarlig Udbetaling) for to »flittige, begavede og uformuende Disciple til Hjælp til deres Underholdning i Skoletiden, lige meget enten de ere i nogen af Skolens studerende eller Realafdelinger«, bortgives for hver Termin af Lærerkollegiet. Det nydes for Tiden af Carl S. M. Schack af III stud. og Søren Andersen Serup af II Realklasse.

VII. Det **Stampeske Legat**, 2 Portioner, hver paa 400 Kr. aarlig, til Understøttelse for studerende, først under deres Skolegang i Viborg, dog ikke ud over 9 Aar, dernæst under Forberedelse til en Embedseksamen ved Universitetet, dog ikke ud over 6 Aar, bortgives af Lærerkollegiet og en Præst fra Middelsom Herred (fra 1. Maj f. A. Sognepræst Valeur i Langaa). Fortrinsret have Testators, Sognepræst til Nørre Nebel og Lydum Sogne Jacob Stampes, og Hustru Charlotte Nicoline Grundahls Slægtninge, dernæst Sønner af Købstadborgere*), Landsbypræster, Landsbyskolelærere eller Landsbydegne. — Fundatsen findes aftrykt i Program 1892, S. 72 fl. — Legatet nydes siden Maj 1902 af Hans Christensen Rye i V Kl. (som Slægtning) og siden Maj 1903 af Jens Andersen i VI Kl.

VIII. De **Jessenske Legater** for Slægtninge af Rektor Jessen og Hustru, f. Ostenfeld, der have Fortrinsret, dernæst for duelige og fattige studerende i Viborg Skole fra den Tid, de kom i 5. Lektie, indtil »deres Triennium« ved Universitetet er udløbet, nødes i Aaret 1902 af følgende Studenter fra og Disciple i Skolen: »det større« (25 Kr. 45 Øre) af Student A. T. Holm (3. Gang) og Disciplene M. Jensen og N. K. Jensen og »det mindre« (18 Kr. 06 Øre) af Studenterne V. Falkenstjerne (2. Gang) og S. O. T. Philipsen.

Bortgives af Stiftets Biskop og Stiftsprovst.

*) Ved Resolution af 15. September 1897 har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet paa Forespørgsel fra Legatets Bestyrelse udtalt, »at der, som de sociale Forhold nu stille sig, til Købstadborgere maa henregnes enhver, der holder Dug og Disk i en Købstad, og som deltager i Købstadens Tynge«. (Jfr. »Meddelelser om de lærde Skoler«, 1897—98, S. 77.

IX. Det **Mallingske Legat** (omtr. 164 Kr.) tildeles af Konsistorium ved Københavns Universitet hvert Aar »den mest værdige og trængende« af de af Skolens Dimittender, som foruden at have nydt Skolebeneficium i det mindste have opnaaet 2. Karakter og have ladet sig indskrive ved Universitetet. I Aar tildelt Student H. M. Iversen.

X. Det **Juølske Legat**, 2 Portioner, hver paa 75 Kr. 16 Ø. i et Tidsrum af højst 5 Aar, for studerende fra Viborg og Aalborg Skoler, er i Aaret 1902 udbetalt til Studenterne H. V. Eysler af Aalborg Skole og N. E. Josefsen af Viborg Skole (begge 1. Gang). Ansøgninger herom maa indgives til Legatets Patron, Baron, Kammerherre Juul-Rysensteen til Mundelstrupgaard.

XI. Renterne af **Nissens Legats Oplagskapital** (14 Kr.) og af de indestaaende Oplagspenge (35 Kr. 38 Øre) samt hjemfaldne Oplagspenge (196 Kr. 50 Øre), i alt 245 Kr. 88 Øre, tildeltes Studenterne I. Lykke Sørensen (1900) med 50 Kr., N. E. Josefsen (1901) med 50 Kr., H. M. Iversen (1902) med 70 Kr. og S. O. T. Philipsen med 75 Kr. 88 Øre. — Ansøgninger herom tilstilles Rektor paa Lærerkollegiets Vegne inden 1. December. Flidsattester og Testimonium paupertatis maa vedlægges.

VIII. Forberedelsesskolen

Skolen, der ejes af Lærerkollegiet under Katedralskolens Rektors Overledelse, har hidtil bestaaet af 3 Klasser. Ifølge Lov af 24. April 1903 om højere Almenskoler vil den nuværende 3. Forberedelsesklasse overgaa til Statsskolen som den hidtilværende Skoles I studerende eller Realklasse (12 Aars Alderen), 2. Forberedelsesklasse til den nyoprettede Mellemskoles 1. Klasse (11 Aars Alderen). Der bliver saaledes en Forberedelsesklasse tilbage (nuværende 1.), der vil blive beholdt i det kommende Skoleaar, for til August 1904 at kunne overgaa til Mellemskolen. I denne Klasse

kan i Aar ogsaa nye Elever optages, altsaa med 10 Aars Alderen. Hvorvidt der vil kunne optages Elever i 9 Aars Alderen i en første Klasse kan endnu, (15. Juni 1903) ikke afgøres, heller ikke, hvorvidt der vil kunne optages Piger i Forberedelsesklassen, hvilket vil afhænge af, om saadanne ville blive optagne i Mellemskolen.

Fordringerne til Optagelse i den ogsaa for næste Aar bestaaende Forberedelsesklasse vil fremgaa af de nedenfor i 1. Klasse gennemgaaede Pensa.

Betalingen er som hidtil i 2. Klasse 8 Kr. maanedlig. For Brødre gives Moderation. I Indskrivningspenge ydes 5 Kroner, i Brændselspenge 4 Kroner aarlig, der opkræves i 2 Terminer. Ved længere Sygdomstilfælde opkræves Skolebetalingen for den Maaned, hvori Sygdommen begynder, og for den følgende. Ved Udmeldelser i Skoleaarets Løb gælder det samme, dog ikke, naar Udmeldelsen sker paa Grund af Forældrenes Bortflytten fra Byen. Ved Indmeldelser ved det nye Skoleaars Begyndelse regnes Betalingen fra 1. August; ved Udmeldelser efter Hovedeksamen eller ved Overflyttelse til Katedralskolen betales kun for Juli Maaned. Betalingen erlægges til Forberedelsesskolens Kasserer, Adjunkt Mortensen.

Skolen talte i Maj i Fjor 35 Disciple, fordelte i 3 Klasser. Af disse optoges 22 i Katedralskolen, 1 udmeldtes før Prøven. Ved det nye Skoleaars Begyndelse optoges 20 nye Disciple, i Aarets Løb 1. Skolen har saaledes i Maj 1903 i alt 33 Disciple, fordelte paa følgende Maade:

1. (laveste) Forberedelsesklasse:

1. Ankjær, Harald William (Overretsassessor A.).
2. Bang, Morten (Amtsforvalter B.).
3. Brøndum, Axel Christian (Garveriejer B.).
4. Brøndum, Thorvald Viktor (Broder til Nr. 3).

5. Faurholt, Oscar Peter (Overretsassessor F.).
6. Hornemann-Jensen, Henry Valdemar (Handelsagent H.J.).
7. Jensen, Holger (Murmester J.).
8. Jenssen-Tusch, Chr. Harald (Savværksbruger J.-T., Stendalsg.).
9. Jørgensen, Hagen (Overretssagfører J.).
10. Pedersen, Louis Carl (Oversergent P.).
11. Saabye, Ove Frits (Kaptajn S.).
12. Seehusen, Sv. Helge (Premierløjtnant S.).
13. Stuhr, Bernhard Heinrich (Stabshornist S.).
14. Tolderlund, Georg (Borgmester T.).
15. Werner, Olaf Helge (Gymnastiklærer W.).

2. Forberedelsesklasse:

1. Christensen, Holger O. A. (Købmand Holger C.).
2. Guldager, Holger (Bankkasserer G.).
3. Grønning, J. Christian A. (Lærer G., Loldrup).
4. Jensen, Niels Christian (Gæstgiver L. J.).
5. Nielsen, Folmer (Proprietær N., Fastruplund).
6. Pehrsson, Axel (Bryggeribestyrer P.).

3. Forberedelsesklasse:

1. Christensen, Chr. Skovby (Broder til Nr. 1. i 2. Frbkl.).
2. Christensen, Ernst S. B. (Bager C.).
3. Geill, Flemming (Overlæge, Dr. med. G.).
4. Gjeddebæk, Harald N. (Købmand G.).
5. Lund, Chr. Agerskov (Proprietær L., Randrup).
6. Morville, Niels Georg Kr. (Skovrider M., Skalmstrup).
7. Møller, Louis (Redaktør M.).
8. Pape, Vilhelm Chr. (Forpagter P., Asmild Kl.).
9. Reinath, Ib C. S. C. (Postmester R.).
10. Sveistrup, Poul K. P. (Herredsfoged S.).
11. Sørensen, Søren Kristen (Gaardejer S., Stanghede).
12. Werner, Eigil Gunnar (Broder til Nr. 15 i 1. Frbkl.).

Om Fagfordelingen henvises til Tabellen S. 21.

I Aarets Løb ere følgende Pensa gennemgaaede:

Dansk. 1. Kl. (8 T., Frk. *I. Heise*). Oplæsning, dels af Slomanns Læsebog I, dels af Tusind og een Nat, Andersens Eventyr, Carl Ewalds Eventyr o. lign. Mundtlig Genfortælling af det læste. Flere Digte lærte

udenad. Analyseøvelser paa Klassetavlen og efter Læsebogen. 2 à 3 Stile ugentlig (Diktat og Afskrift).

2 Kl. (6 T.; cand. mag. *Hansen*). For Klassen er læst en Del af Sv. Grundtvigs Danske Folkeeventyr, nogle af H. C. Andersens Eventyr samt en Del af Chr. Winthers Fortællinger. Flere Digte lærte udenad. Grammatik efter Mikkelsen. Analyseøvelser paa Klassetavlen. 2 à 3 Stile ugentlig (Diktat, Genfortælling, Afskrift).

3. Kl. (5 T.; Frøken *I. Heise*). Oplæsning dels efter Slomanns Læsebog II, dels af »Tusind og een Nat«, »Danske Drengene i 1848« og »Kong Erik og de Fredløse«. Nogle Digte lærte udenad. Grammatik efter Mikkelsen. Analyseøvelser, dels paa Klassetavlen, dels efter Læsebogen. 2 Stile ugentlig (Diktat, Genfortælling, Afskrift).

Tysk. 2 Kl. (4 T.; Frøken *Clement*). Kaper & Simonsen: Læsebog for Begyndere, Stk. 1—76; lidt elementær Grammatik, mundtlig indøvet. Nogle Smaavers lærte udenad. Smaa Taleøvelser.

3. Kl. (4 T., Fru *Ing. Mortensen*). Kaper & Simonsen: Tysk Læsebog for de første Begyndere, Stk. 80—130. Kaper: Tysk Sproglære: Det vigtigste af Formlæren (undt. Substant. Køn og Verberne af 2. Konjugation). Nogle Vers lærte udenad.

Fransk. 3. Kl. (4 T.; cand. mag. *Sixhøj*). Iespersens franske Begynderbog til Stk. 52 med fra Teksten udgaaende mundtlige og skriftlige Øvelser. Det elementære af Grammatikken praktisk indøvet.

Religion. 1. og 2. Kl. (2 T.; Pastor *Smith*). Mortensen og Paulli, kortfattet Bibelhistorie. 1. Kl. det gamle Testamente forfra til Patriarkernes Hustruer, det ny Testamente indtil Jesu Lidelser, enkelte Psalmer; 2. Kl.: det gl. Testamente; af Lærebogen de 10 Bud.

3. Kl. (2 T., Pastor *Smith*). Efter samme Bog det

ny Testamente; genlæst det tidligere. De tre Trosartikler; nogle Psalmer.

Historie. 1. og 2. Kl. (2 T., Adj. *Olsen*; 2. Kl. desuden 1 særlig Time). Ottosens Børnenes Fædrelandshistorie; 2. Kl. i den særlige Time genlæst Oldtid og Middelalder efter Ottosens Børnenes Verdenshistorie.

3. Kl. (3 T.; Rektor *Heise*, fra 1. Novbr. Premierløjtnant *Gad* som Vikar). Ottosens Børnenes Verdenshistorie og Ottosens Børnenes Fædrelandshistorie.

Geografi. 1 Kl. (2 T.; Adjunkt *Mortensen*). Børnene har under Indøvelse af Vindrosen tegnet en Grundplan af deres Skolestue og af Legepladsen. Derpaa er Kortet over Viborg gennemgaaet (Gader, bekendte Bygninger, Pladser, Mindesmærker o. s. v.), endvidere Byens nærmeste Omegn en Mils Vej Nord og Syd paa (Søer, Plantager, Veje m. m.). Endelig er læst om Danmark med Bilande, hovedsagelig efter Kort og Billeder.

2. Kl. (2 T.; Adjunkt *Loft*). Dahlbergs Geografi Nr. 3. Europa undtagen Danmark.

3. Kl. (2 T.; Adjunkt *Olsen*). Dahlbergs Geografi Nr. 3 fra Sydeuropa ud. Hele Bogen genlæst.

Naturhistorie. 2. Kl. (2 T.; Adjunkt *Mortensen*). Sahlertz, Vejledning: Pattedyr.

3. Kl. (2 T.; Adjunkt *Mortensen*). Sahlertz, Vejledning: Pattedyr og Fugle.

Regning. 1. Kl. (6 T.; Fru *Ing. Mortensen*). Alle 4 Regningsarter i benævnte Tal efter Meier I til § 11. Til Hovedregning (1 à 2 Timer om Ugen) er benyttet dels Chr. Hansens Tabel, dels Eschricht og Thomassens Hovedregningsopgaver Hæfte 2 og 3. Den lille Tabel. Tallæsning og Talskrivning.

2. Kl. (6 T.; Fru *Ing. Mortensen*). Regning med hele Tal fra § 13 i Meiers Regnebog I og med Brøk efter Meier II til § 6 Side 20. Gennemsnitlig 2 Timers Hovedregning om Ugen efter Eschricht og Thomassens

Hovedregningsopgaver Hæfte 3 og 4. Den lille Tabel. Tallæsning og Talskrivning.

3 Kl. (5 T. Overlærer *Petersen*). Alle 4 Regningsarter i Brøk efter Mejer II til Decimalbrøk.

Skrivning. 1. og 2. Kl. (4 T., Gymnastiklærer *Brüggmann*). Skrivning efter Forskrift af enkelte og sammensatte Bogstaver; enkelte Gange Sammenskrift.

3. Kl. (3 T., Gymnastiklærer *Werner*). Gentagelse af enkelte og sammensatte Bogstaver og Sammenskrift efter Forskrift, enkelte Gange Afskrivning efter en dansk Læsebog; tillige er indøvet Skrivning med gotiske Bogstaver.

Skriftlæsning er øvet med alle 3 Klasser.

Tegning. (Premierløjtnant *Seehusen*). Konturtegning efter Andersens og Hetsch's Fortegninger.

Sang. Enstemmige Sange efter »Den danske Skoles Sangbog« og Skolens Morgensange. En kortere Del af Timen anvendt til Nodelæsning.

Gymnastik og Idræt. (Gymnastiklærerne *Brüggmann* og *Werner*).

Samtlige Skolens 33 Disciple have deltaget (4 Timer ugentlig).

Idrætsøvelserne som i Katedralskolen, undtagen Lørdag Eftermiddag.

IX. Fordringerne til Optagelse i Katedralskolen.

Skolen bliver ifølge Lov af 24. April d. A. fra 19. August en højere Almenskole, der begynder med en ny Klasse (Mellemskolens første Klasse) i 11 Aars Alderen; til Optagelse heri kræves ikke Kundskab

i fremmede Sprog, men særlig i Dansk og i Regning; Fordringerne ere dog endnu (18. Juni) ikke nærmere fastsatte, men skal — om muligt — senere blive meddelte. Den gamle Skole giver endnu i Aar og i følgende Aar, efterhaanden som den afløses af Almenskolen, studerende Disciple overensstemmende med Lov af 1. April 1871 Undervisning baade i sproglig-historisk og i matematisk-naturvidenskabelig Retning; Realdisciple forberedes til Almindelig Forberedelseseksamen. Undervisningen i 1. Klasse er beregnet paa fyldte 12. Aar; dog kunne Disciple ogsaa optages med fyldte 11. Aar. Ingen kan fordres optagen i en højere Alder, end at det fuldstændige Skolekursus kan være tilbagelagt med det fyldte 20. Aar. Undtagelser fra disse Regler kunne dog bevilges af Skolens Rektor.

Fordringerne til Optagelse i 1. Klasse ere efter Anordningerne af 5. August 1871, 16. Juni 1882 og 7. December 1893 følgende:

1. i Modersmaalet dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter i Forbindelse med Analyse, ved hvilken kræves sikkert Kendskab til det vigtigste af Grammatikken, især til Ordklasserne, Ordenes Bøjning og den enkelte Sætnings Dele, dels saa vel en skriftlig med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven Gengivelse af et to Gange forelæst Stykke, som en ikke for let Diktatstil, hvilke to skriftlige Arbejder tillige bedømmes som Prøveskrift;

2. i Tysk det vigtigste af Formlæren og en mundtlig Oversættelse fra Tysk paa Dansk af et læst Pensum paa mindst 100 almindelige Oktavsider;

3. i Fransk det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider af en Læsebog;

4. i Geografi en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog;

5. i Historie en Oversigt over de vigtigste Begivenheder i den almindelige Verdenshistorie og Nordens Historie efter en fragmentarisk Lærebog;

6. i Religion Bibelhistorie i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus;

7. i Naturhistorie Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog;

8. i Regning Færdighed i praktisk Regning saa vidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes til Anvendelse paa simple praktiske Anvendelser, der pleje at henføres under Regula de Tri.

Til Optagelse i 5. Klasse fordres enten, at man har bestaaet 4. Klasses Aarsprøve med mindst 55 Points i samtlige Fag og i Afslutningsfagene (Geografi, Naturhistorie, Tysk, Aritmetik og Geometri for den spr.-hist. Retnings Vedkommende, Geografi, Naturhistorie, Tysk og Latin, mundtlig og skriftlig, for den mat.-naturv. Retnings Vedkommende) med mindst 20 Points, samt mindst »godt« i Dansk Stil, eller Almindelig Forberedelseksamen eller Skolelærereksamen med »Meget duelig«, begge supplerede med forskellige Tillægsprøver. Herom gælde følgende Bestemmelser:

Til Almindelig Forberedelseksamen fordres en samlet Karakterværdi af mindst 80 Points samt »godt« (10 Points) saa vel for den mundtlige som for den skriftlige Prøve i Dansk. For at optages i 5. Klasses spr.-hist. Afdeling fordres i Engelsk, Tysk, Fransk, Geografi, Naturhistorie, Geometri og Aritmetik i alt 40 Points, samt Tillægsprøver i Latin (skriftlig og mundtlig) og i Græsk med mindst »godt«. For at optages i 5. Klasses mat.-naturv. Afdeling maa den paagældende i Engelsk, Tysk, Fransk, Geografi og Naturhistorie have opnaaet i alt 30 Points og i Tillægsprøve i Latin (skriftlig og mundtlig) mindst

»godt«. — I begge Tilfælde fordres der dog tillige en Optagelsesprøve i de ikke afsluttede Fag (Dansk Stil, Historie og Fransk for den spr.-hist. Retnings, samme Fag samt Aritmetik, Geometri og Naturlære for den mat.-naturv. Retnings Vedkommende).

Til Optagelse for deres Vedkommende, der have bestaaet Skolelærereksamen, fordres desuden en Tillægsprøve i de tre fremmede Sprog med »godt« i hvert Sprog, hvorved de have faaet samme Rettigheder som ved Almindelig Forberedelseseksamen.

Tillægsprøven i Latin kan for den mat.-naturv. Retnings Vedkommende udsættes et Aar; men Tilladelsen hertil indrømmes af Ministeriet i Regelen kun ved en Almindelig Forberedelseseksamen med et særdeles godt Resultat. For den sproglig-hist. Retnings Vedkommende indrømmes en Udsættelse af Tillægsprøve i Latin og Græsk ikke, med mindre man forpligter sig til at blive 2 Aar i 5. Klasse.

For øvrigt henvises til den kgl. Anordning af 1. Marts 1895 (meddelt i Indbydelsesskriftet for 1895) med dertil hørende minist. Bekendtgørelse af 12. s. M., samt til de minist. Bekendtgørelser af 31. August 1895 og 16. Januar 1896 (meddelte i Indbydelsesskriftet for 1896).

Indmeldelser af Privatister til Afgangsprøverne, 4. Klasses Hovedeksamen og Tillægsprøverne (ogsaa til den for Farmaceuter, Veterinærer og Tandlæger anordnede Tillægsprøve i Latin) maa indgives til Skolen inden 15. April.

Indmeldelser i og Udmeldelser af Skolen maa ske skriftlig, Udmeldelserne senest den sidste Dag i vedkommende Kvartal, da der ellers maa erlægges Betaling for hele det følgende Kvartal.

X. Den højere Almenskole.

Ved den S. 71 ff. aftrykte Lov om den højere Almenskole vil den nuværende Latin- og Realskole i væsentlige Punkter blive ændret. Den højere Almenskole falder i to Hovedafdelinger, Mellemskolen og Gymnasiet.

Mellemskolen omfatter i 4 Klasser Alderen fra 11—15 Aar. Den bygger paa den almindelige Folkeskole. Ved Optagelsen i 11 Aars Alderen vil der kun blive prøvet i Folkeskolens almindelige Skolefag, særlig i Dansk og Regning, medens Kravene til Historie, Geografi og Naturhistorie vil blive meget smaa og mere skal godtgøre lidt Kendskab til enkelte Dele af disse Fag end egentlige sammenhængende Kundskaber heri. Dette er en af Hovedfordelene ved den nye Ordning. Den tidligere Optagelsesprøve i 12 Aars Alderen var blevet dannet som en fuldstændig Kundskabsprøve, saaledes at i Virkeligheden kun faa Disciple kunde helt fyldestgøre Fordringerne. Fremmede Sprog forlanges ikke ved Optagelsen i Mellemskolen.

I Mellemskolen undervises foruden i de almindelige Skolefag i to fremmede Sprog (Tysk og Engelsk), i Naturlære (med noget Kemi og Sundhedslære) osv. Der vil blive lagt mere Vægt paa Legemsøvelser og rimeligvis ogsaa paa Sløjd som et obligatorisk Fag. I den øverste Mellemskoleklasse, der ender med en Prøve, som dog kun er Aarsprøve, kan der for de Elever, der ønske det, indrettes Undervisning i Fransk eller Latin som Overgangsled til den Realklasse, der kan fortsætte Mellemskolen og i 16 Aars Alderen føre til Realeksamen, eller til Gymnasiet.

Gymnasiet omfatter 3 Aar, 15—18 Aar, og ender med Studentereksamen, der kan tages i 3 Retninger: 1) den klassisk-sproglige Linie, med baade

Latin og Græsk, 2) den nysproglige Linie, hvor der lægges større Vægt paa de nyere Sprog end i den klassiske Linie, men ogsaa medtages noget Latin, og 3) den matematisk-naturvidenskabelige Linie, hvor der hverken undervises i Latin eller Græsk.

Foruden den tidligere omtalte Hovedfordel ved Optagelsesprøvens Ordning maa som den anden endnu større Hovedfordel ved den nye Ordning fremhæves, at Valget, om en Dreng skal studere eller ikke, først bliver at afgøre ved 14—15 Aars Alderen (ikke som nu i 11—12 Aars Alderen), og paa den Tid vil det vel ogsaa nogenlunde kunne afgøres, til hvilken af de tre Gymnasielinier han nærmest passer.

Meget staar endnu tilbage at ordne ved kgl. Anordninger (§ 27), og først naar disse foreligger, hvilket endnu (18. Juni) ikke er sket, vil man med Sikkerhed kunne udtale sig om forskellige Forhold. Loven bestemmer, at kun enkelte større Skoler skal have alle tre Gymnasielinier straks, og hertil hører Viborg Katedral-skole ikke, saa at den i al Fald foreløbig kun vil komme til at omfatte to Linier, og hvilke disse vil blive, vil først med Tiden kunne afgøres.

Ligeledes er det endnu ikke afgjort, hvorledes Pigerne's Stilling i Fællesskolen skal være, og under hvilke Betingelser de kan optages; men herom ventes en kgl. Anordning med det første.

En tredie Hovedfordel ved den nye Ordning vil blive Ændringer i Undervisningsmetoderne og i hele Eksamensvæsenet, men ogsaa dette skal nærmere ordnes ved kgl. Anordninger. For øvrigt vil der ved en senere Lejlighed blive Anledning til nærmere Udtalelser om disse Forhold og hele Lovens Aand.

Lov af 24. April 1903 om højere Almenskoler m. m.

I.

Om Skolernes Art, Formaal og Indretning i Almindelighed.

§ 1.

I Tilslutning til *Folkeskolens* Undervisning for Børn i 11—12 Aars Alderen meddeles den højere Almenundervisning først i *Mellemskolen*, siden i *Gymnasiet*.

§ 2.

Mellemskolen er en Barneskole, som gennem 4 eetaarige Klasser meddeler sine Elever en for det givne Alderstrin egnet højere Almenundervisning, der føres frem til en passende Afslutning.

Mellemskolens Undervisning kan fortsættes efter den afsluttende Aarsprøve gennem en Realklasse (*Realafdeling*).

§ 3.

Gymnasiet giver i Tilslutning til *Mellemskolen* gennem 3 eetaarige Klasser sine Elever en fortsat højere Almenundervisning, som tillige afgiver det nødvendige Grundlag for videregaende Studier.

Gymnasiets Undervisning skal kunne meddeles paa 3 forskellige Linier, som efter de Undervisningsfag, der give hver enkelt Linie dens Særpræg, betegnes henholdsvis som *den klassisk-sproglige*, *den nysproglige* og *den matematisk-naturvidenskabelige Linie*.

§ 4.

Den højere Almenundervisning kan ogsaa meddeles uden for Statens Skoler (jfr. §§ 18 og 19).

Saaavel *Mellemskolen* som *Gymnasiet* kan omfatte baade *Drengeskoler*, *Pigeskoler* og *Fællesskoler* for Drengene og Piger. I *Fællesskolen* kan dog sondret Undervisning paa enkelte Punkter foreskrives ved kgl. Anordning, jfr. § 27.

Om Undervisningens Indhold i Almindelighed.

§ 5

Mellemskolens Undervisning skal omfatte *Religion, Dansk* (med lette Læsestykker af Svensk), *Engelsk, Tysk, Historie, Geografi, Naturhistorie, Naturlære, Regning og Matematik, Skrivning, Tegning, Legemsøvelser, kvindeligt Haandarbejde og Sang*. Under Naturfagene medtages de væsentligste Træk af *Sundhedslæren* og nogen *Kemi*.

Desuden bør der, efterhaanden som Lærerkæfterne haves, og for saa vidt Forholdene efter Ministerens Skøn i øvrigt tilade det, gives Undervisning i *Sløjd* eller andet *Legemsarbejde* samt for Piger i *kvindeligt Husgerning*. I Pigeskolen kan Fransk optages.

For dem af Mellemskolens Elever, der maatte ønske det, kan der i Mellemskolens øverste Klasse indrettes en Undervisning i *Latin* eller *Fransk*.

I den Realklasse, der kan slutte sig til Mellemskolen som dens Fortsættelse, skal der undervises i *Dansk*, to af de nyere Sprog (*Engelsk, Tysk, Fransk*), *praktisk Regning* og *Matematik* (kun paabudt for Drengene), Afsnit af *Naturlære, Historie, Geografi og Naturhistorie* samt *Legemsøvelser*. Undervisningsplanen, der foruden de nævnte Fag kan omfatte andre Fag, bliver for hver enkelt Skoles Vedkommende at fastsætte af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

§ 6.

I *Gymnasiet* skal der, med Forskel efter dets tre forskellige Linier, gives Undervisning i *Religion, Dansk* med de øvrige *nordiske Sprog, Engelsk, Tysk, Fransk, Latin* (ikke paa den matematisk-naturvidenskabelige Linie). *Græsk* (alene paa den klassisk-sproglige Linie), *Oldtidskundskab, Historie, Geografi og Naturhistorie, Naturlære, Matematik, Legemsøvelser og Sang*. Paa den klassisk-sproglige Linie maa der ikke tillægges Græsk overvejende større Vægt end Latin.

Med Samtykke af Ministeren skal der ogsaa kunne gives Undervisning i *Legemsarbejde*.

§ 7.

Elever, der ikke tilhøre Folkekirken, skulle helt eller delvis fritages for Undervisning i Religion, naar deres Forældre eller Værger fremsætte Forlangende derom.

Om Prøver og Vidnesbyrd.

§ 8.

Mellemskolen slutter med en *Aarsprøve*, der delvis kan afholdes under offentlig Kontrol.

I Gymnasiets Slutningsklasser og i Realklassen ender Undervisningen med *Afgangsprøver*, som helt eller delvis afholdes under offentlig Kontrol, og ved hvilke Eleverne skulle godtgøre, at de have naaet den aandelige Modenhed og tilegnet sig den Kundskabsfyldte, der er sat som Undervisningens Maal. Ved disse Afgangsprøver eksamineres ikke i Religion og Sang.

§ 9.

Mellemskolens afsluttende Aarsprøve kaldes »*Mellemskoleeksamen*«, Realklassens Afgangsprøve »*Realeksamen*«, Afgangsprøven paa Gymnasiets 3 Linier »*Studentereksamen*«.

De fornævnte Prøver ere dels *skriftlige*, dels *mundtlige*. De mundtlige Prøver ere offentlige.

Der gives ingen Hovedkarakter.

De skriftlige Opgaver gives af Ministeren. Ved de mundtlige Prøver eksamineres som Regel af Skolens Lærere.

§ 10.

For Elever, der have bestaaet Mellemskoleeksamen, Realeksamen eller Studentereksamen, udstedes Eksamensbeviser med Angivelse af deres Karakterer i de enkelte Fag ved Prøverne samt Vidnesbyrd om deres Forhold i Skolen.

Naar Elever forlade en Skole forinden de fornævnte Prøver eller uden at have bestaaet disse, skal Skolen, for saa vidt deres Forældre eller Værger forlange det, meddele dem Vidnesbyrd om deres Modenhed, Kundskaber og Forhold i Skolen.

Skemaer for Eksamensbeviser og Vidnesbyrd udfærdiges af Ministeren.

For Statsskolernes Elever udstedes Eksamensbeviser og Vidnesbyrd uden Betaling.

§ 11.

Mellemskoleeksamen giver Adgang til Gymnasiet. Ved Optagelse af Elever fra kommunale eller private Mellemskoler kan forlanges en Optagelsesprøve. Paa hvilke Betingelser *Realeksamen* kan give Adgang til Gymnasiet, bestemmes af Ministeren. De

der melde sig til Optagelse i Gymnasiets klassisk-sproglige Linies eller nysproglige Linies 1ste Klasse, skulle tillige underkaste sig en Prøve i Latin.

Enhver, der har bestaaet *Studentereksamen*, har Ret til at lade sig indskrive ved Universitetet som akademisk Borger.

IV.

Om Elevers Optagelse.

§ 12.

Beslutning om Elevers Optagelse i Statsskolerne fattes af Rektor.

§ 13.

Optagelse af Elever skal regelmæssigt kun kunne finde Sted ved Begyndelsen af et Skoleaar. Dog kan Rektor bevilge Undtagelser fra denne Regel.

§ 14.

Som almindelige Betingelser for Elevernes Optagelse fastsættes:

1. At de, som optages i en Mellemskoles 1ste Klasse, ikke ere under 11 Aar, og at de, som optages i et Gymnasiums 1ste Klasse, ikke ere under 15 Aar.

2. At deres Alder ikke er saa fremrykket, at den er mere end 2 Aar over Gennemsnitsalderen for den Klasse, som de efter deres Kundskaber kunne optages i.

Undtagelser fra 1. og 2. kunne under særegne Omstændigheder tilstedes af Rektor.

3. At de ikke lide af smitsom Sygdom eller andet legemligt Onde, som kan virke skadeligt paa de øvrige Elever.

4. At de, for saa vidt de tidligere have været Elever af andre Skoler, fremlægge tilfredsstillende Vidnesbyrd fra den Skole, som de sidst have besøgt.

§ 15.

Ved Optagelsesprøven i en Mellemskoles første Klasse maa kun prøves i Folkeskolens almindelige Skolefag, særlig i Dansk.

For at nogen kan optages som Elev i en af Mellemskolens højere Klasser, maa vedkommende bestaa en Optagelsesprøve, der godtgør, at han (hun) i Modenhed og Kundskaber staar paa lige Trin med den Classes Elever, i hvilken han (hun) ønskes optaget.

§ 16.

For at blive optaget i Gymnasiets 1ste Klasse, maa vedkommende enten have bestaaet Mellemskoleeksamen eller ved Optagelsesprøven fuldt ud godtgøre at være i Besiddelse af den Modenhed og Kundskabsfylde, som fordres for at bestaa den nævnte Eksamen (jfr. dog § 11, 1ste Stykke).

For at blive optaget i en af Gymnasiets andre Klasser maa vedkommende bestaa en Optagelsesprøve, der godtgør, at han (hun) i Modenhed og Kundskaber staar paa lige Trin med den Klases Elever, i hvilken han (hun) ønskes optaget.

V.

Om Undervisningstiden.

§ 17.

Den ugentlige Skoletid til samtlige Fag og Øvelser — Sang, Gymnastik, Sløjd eller andet Legemsarbejde samt kvindelig Husgerning undtagne — maa ikke overstige 30 Undervisningstimer paa 50 Minutter eller et dertil svarende Antal Timer af kortere Varighed. Mellem Undervisningstimerne skal der gives Fritid. De nærmere Bestemmelser om den daglige Skoletid, hvis Varighed, Friminutterne medregnede, regelmæssigt fastsættes til 6 Klokketimer, gives af Ministeren efter Indstilling af Rektor, som derom maa have forhandlet med Skoleraadet.

Ferie- og Fridagene i et Skoleaar maa i Reglen ikke sammen udgøre mere end 63 Søgnedage.

VI.

Om Eksamensret for kommunale og private højere Almenskoler.

§ 18.

Ret til at afholde de i § 10, 1ste Stykke, nævnte Prøver med samme Virkning som Statens højere Almenskoler og Herlufsholm Skole samt til at udstede de i samme Paragraf nævnte Eksamensbeviser kan af Ministeren tilstaaes kommunale eller private Skoler paa et vist Aaremaal og paa de Betingelser, som Ministeren bestemmer.

Det kan tillades Skoler, som udelukkende optage Piger, at afholde en særlig Pigeskoleeksamen som beregnes paa ikke at

tages før det fyldte 17de Aar og træder i Stedet for Realeksamen. De øvrige Bestemmelser om Undervisningsfag og om Prøvens Indhold fastsættes af Ministeren.

VII.

Om Privatisters Adgang til at underkaste sig de højere Almenskoler Afgangsprøver samt Mellemskoleeksamen.

§ 19.

De, som ønske at underkaste sig Mellemskoleeksamen eller Realeksamen, efter at være forberedte ved Privatundervisning, have at indstille sig for en ved Ministerens Foranstaltning af undervisningskyndige sammensat Eksamenkommission.

De, som ønske at underkaste sig Gymnasiets Afgangsprøve, efter at være forberedte ved Privatundervisning, have at indstille sig enten ved en Statsskole eller ved en kommunal eller privat Skole, der har Tilladelse til at afholde bemeldte Afgangsprøve, eller for en Eksamenkommission efter Ministerens Bestemmelse.

VIII.

Særlige Bestemmelser.

§ 20.

Statens lærde Skoler, derunder Sorø Akademis lærde Skole, omdannes til højere Almenskoler af de ovenfor omhandlede Arter saaledes, at Mellemskolens 1ste Klasse oprettes ved dem fra Begyndelsen af Skoleaaret 1903—04, 2den Klasse fra Begyndelsen af Skoleaaret 1904—05, medens 1ste studerende Klasse og 1ste Realklasse samtidig inddrages. Ved det følgende Skoleaars Begyndelse oprettes Mellemskolens 3die Klasse, som træder i Stedet for 2den studerende Klasse og 2den Realklasse, og saaledes fremdeles

Realeksamen efter denne Lov afholdes første Gang i Sommeren 1908, Studentereksamen i Sommeren 1910.

Ved Metropolitanskolen, Sorø Akademis lærde Skole, Odense og Aarhus Katedralskoler indføres alle Gymnasiets 3 Linier. De andre Statsskoler faa, saa længe Forholdene kræve det, kun to Linier hver efter Ministerens nærmere Bestemmelse.

§ 21.

Antallet af de faste Lærer- og Lærerindepladser, Gymnastiklærerne ikke medregnede, ved Statens 12 højere Almenskoler

bestemmes under Iagttagelse af Reglen i denne Lovs § 22, 5te Stykke. Antallet af Overlærere og Overlærerinder ved disse Skoler maa ikke overstige Halvdelen af de nævnte faste Lærer- og Lærerindepladser.

§ 22.

Bestemmelserne i kongelig Anordning af 2. Februar 1849 og Lov af 28. Marts 1855 § 2 om Adgang til Rektoraterne og Overlærerembederne ved de lærde Skoler hæves.

Adgang til at blive Rektor ved en af Statens højere Almen-skoler skal staa aaben for enhver, der ved Tjeneste som Overlærer eller Lærer ved en højere Almen-skole, der omfatter baade Mellemskolen og Gymnasiet, har lagt fremragende pædagogisk Dygtighed for Dagen og kan gennemføre Undervisningen i sine Fag til Studentereksamen. Dog skulle under ellers lige Vilkaar saadanne Lærere, som have underkastet sig baade den teoretiske og den praktiske Del af Skoleembedseksamen, have Fortrinsret.

Adgang til Overlærerembeder (Overlærerindeembeder) ved Statens højere Almen-skoler have fortrinsvis de ved disse ansatte Lærere og Lærerinder.

Fortrinlig Adgang til Lærerembeder (Lærerindeembeder) ved de nævnte Skoler have de, der have underkastet sig en Skole-embedseksamen eller (inden 1907) en Magisterkonferens i Matematik, Fysik eller Naturhistorie. Fra 19. August 1908 at regne kan ingen blive ansat som Lærer eller Lærerinde, som ikke har underkastet sig en Prøve i Pædagogik og Undervisningsfærdighed.

Overlærere og Lærere (Overlærerinder og Lærerinder) ved Statens højere Almen-skoler ere pligtige til ugentlig at undervise 24 Timer à 50 Minutter eller et dertil svarende Antal Timer af kortere Varighed.

§ 23.

Fra Begyndelsen af Skoleaaret 1903—04 bortfalde de hidtil ved Elevers Optagelse i de offentlige lærde Skoler krævede Indskrivningspenge.

Fra samme Tidspunkt fastsættes Skolebetalingen for samtlige Klasser i alle Statens højere Almen-skoler, Sorø herunder indbefattet, saaledes: for Gymnasiets og Realafdelingens Klasser ved Metropolitanskolen 42 Kr. fjerdingaarlig, ved de andre Skoler 36 Kr. fjerdingaarlig, samt for Mellemskolens Klasser ved Metropolitanskolen 36 Kr. fjerdingaarlig, ved de andre Skoler 30 Kr. fjerdingaarlig. Naar flere Søskende samtidig besøge en af disse

højere Almenskoler, nedsættes Kontingentet for den næstældste med $\frac{1}{4}$ og for den tredie ældste med $\frac{1}{2}$; de efterfølgende gaa frit. Udmelding kan ske i Løbet af et Fjerdingaar til dettes Udgang. Den, som forlader Skolen i Juli Maaned, betaler kun Skolepenge for denne Maaned. I øvrigt er det overladt til Ministeren at fastsætte alle fornødne nærmere Bestemmelser vedrørende Skolepengenes Optræning.

Ved Rønne højere Almenskole indtræder den i Stykke 2 fastsatte Betaling ved en jævn Stigning af Skolepengenes nuværende Beløb, saaledes at den fulde Betaling naas 10 Aar efter, at denne Lov er traadt i Kraft.

§ 24.

Det Antal Fripladser, som kunne tildeles Elever i Statens højere Almenskoler, fastsættes til en Sjattedel (for Ribe og Rønne Skolers Vedkommende dog en Trediedel) af det ved hvert Skoleaars Begyndelse i de enkelte Skoler værende Elevtal, efter at Antallet af de privilegerede eller ekstraordinære Gratister er fra-draget.

Ved Sorø Skole kan der tiltaas fri Undervisning til et Antal af i det højeste en Trediedel af de skolesøgende Elever, som ved hvert Skoleaars Begyndelse findes i bemeldte Skole, efter at Antallet af de privilegerede eller ekstraordinære Gratister er fra-draget.

I øvrigt er det overladt til Ministeren at fastsætte alle fornødne nærmere Bestemmelser vedrørende Fripladserne, dog at disse fortrinsvis skulle tiltaas Børn af ubemidlede Forældre.

§ 25.

De nuværende offentlige lærde Skolers Pengestipendier kunne efter Skolernes Omdannelse til højere Almenskoler til-lægges Elever ikke blot i Gymnasiet, men ogsaa i Mellemskolen, for saa vidt ikke Fundatsbestemmelser for private Legater, der ere holdte udenfor Skolernes Stipendiefonds, maatte være til Hinder herfor.

Af Overskuddet for det en af Statens højere Almenskoler tilhørende Stipendiefond kan der uddeles Stipendier til Elever, der efter bestaaet Mellemskoleeksamen ved den paagældende Statsskole gaa over til en anden Statsskoles Gymnasium for at kunne følge dennes Undervisning paa en Linie, som ikke findes ved førstnævnte Skole.

§ 26.

Paa kommunale højere Almenskoler komme Bestemmelserne i Lov af 24. Marts 1899 om forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen og i Lov af 8. Marts 1856 om nogle forandrede Bestemmelser for Borger- og Almueskolevæsenet i Købstæderne og paa Landet til Anvendelse paa samme Maade og i samme Omfang som for de nuværende kommunale Realskoler.

§ 27.

Ved kongelig Anordning fastsættes følgende nærmere Bestemmelser:

1. om Undervisningen i Statens Fællesskoler for Dreng og Piger (se § 4),
2. om Indholdet og Omfanget af Undervisningen i hvert enkelt Fag saavel for Mellemskolens som for hver af Gymnasiets 3 Liniers og Realklassens Vedkommende (se §§ 5 og 6),
3. vedrørende de i §§ 8, 9, 18 og 19 nævnte Prøver, saaledes om Eksamensopgivelserne i de forskellige Fag, om Censuren, om Adgang til Fritagelse for mundtlig Prøve i et eller flere Fag, naar den skriftlige Prøve er bestaaet paa fyldestgørende Maade, om Karaktergivningen m. m.,
4. om Afholdelsen af Aarsprøver ved Statsskolerne,
5. om de Tillægsprøver ved den polytekniske Lærestanstalt og Universitetet, som maatte være fornødne for dem, der efter bestaaet Studentereksamen ville indtræde som Eksaminander ved ovennævnte Lærestanstalt eller indstille sig til de forskellige Universitetsksamener,
6. om Prøven i Pædagogik og Undervisningsfærdighed (se § 22),
7. om den i § 11 nævnte Latinprøve,
8. om Fordringerne ved den Optagelsesprøve, en Elev maa bestaa for at kunne blive optaget i en Mellemskoles 1. Klasse,
9. om Optagelsesprøven til Gymnasiets 1. Klasse,
10. i hvilken Eksamenstermin almindelig Forberedelseseksamen sidste Gang vil være at afholde efter den gamle Form.

§ 28.

Bestemmelserne i Lov af 2. Maj 1902 om Tilskud til private Realskoler komme til Anvendelse paa private højere Almenskoler, hvis Undervisning tilsigter Mellemskoleeksamen eller Realklassen (jfr. § 18, 2. Stykke), men som ikke tillige give Gym-

nasiets Undervisning, og den nævnte Lovs Bestemmelser vedrørende Realklasserne ville da være at anvende paa de 4 egentlige Mellemskoleklasser eller de 4 dertil svarende Klasser i vedkommende Skoler, dog saaledes, at det i Lovens § 6 ommeldte Beløb til Fripladser eller Pladser med nedsat Skolebetaling ogsaa kan komme Elever i Realklassen (Realafdelingen) til gode, hvorhos det ved Beregningen efter fornævnte Lovs § 3 b skal komme en Skole til gode, at den har en saadan yderligere Klasse eller Afdeling:

I den Overgangstid, i hvilken de paagældende Skoler have Klasser baade efter den hidtidige Ordning og efter nærværende Lovs Regler, skal der ved de i den anførte Lov nævnte 4 Realklasser forstaaes de 4 øverste Klasser.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Bekendtgørelse

om Undervisning i Historie i de lærde Skolers V og VI Klasse.

I Henhold til den ved kgl. Resolution af 30. December 1902 af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet meddelte Bemyndigelse vil Ministeriet herved have fastsat følgende nærmere Betingelser for Meddelelsen af den i fornævnte Resolution omhandlede Tiiladelse til kun at opgive en Del af det hele i Historien gennemgaede Pensum til Afgangseksamen for studerende:

1. I Historie gennemgaas det samlede i Bekendtgørelse af 7. December 1893 § 2 omhandlede Pensum i V og VI Klasse.

2. Det tillades de Skoler, der maatte ønske det, til Afgangseksamen for studerende udelukkende at opgive som Genstand for Eksamination i Historie de under 3 nævnte Afsnit, dog paa Betingelse af, at hver enkelt Skole paa sit Skema over Eksamensopgivelserne afgiver en udtrykkelig Erklæring om, at det hele Pensum i Historie er gennemgaet i V og VI Klasse.

3. De Afsnit, der ville være at opgive som Genstand for Eksamination, ere:

- a. Den nyeste Tids Historie fra 1789.
- b. Nordens Historie efter 1660.

- c. Et Afsnit af Oldtidshistorien, enten Grækenlands Historie indtil den peloponnesiske Krigs Begyndelse eller Roms Historie fra Begyndelsen af de puniske Krige og indtil Kejser Augustus's Død, efter hver enkelt Skoles Valg.
- d. Et Afsnit af Middelalderens og den nyere Tids Historie, enten den katolske Kirkes Magtudvikling og alt, hvad dermed staar i Forbindelse, i Tidsrummet 1050—1300, eller Humanismens, Opdagelsernes og Reformationens Periode indtil Luthers Død (ca. 1300—1550) eller det absolute Kongedømmes Periode (c. 1660—1789), efter hver enkelt Skoles Valg.

4. De Skoler, der benytte sig af den under 2 nævnte Tilladelse, ville have under de til Undervisningen i Historie i V og VI Klasse paa Skolernes Timeplaner ansatte Timer at meddele Undervisning i Samfundslære i et saadant Omfang, at der til Afgangseksamen for studerende som Genstand for Eksamination kan opgives ca. 80 Oktavsider, omhandlende Stats- og Kommunistyrelsen samt Samfundets økonomiske Liv.

5. Foranstaaende Bestemmelser træde i Kraft ved Afgangseksamen for studerende, der afholdes i Sommeren 1903¹⁾.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

Efterskrift til Side 18.

Under 28. Maj 1903 er hidtilværende Timelærer ved Skolen, Cand. mag. Fredrik Hansen, af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet konstitueret som Adjunkt ved Skolen fra 19. August at regne.

Under 28. s. M. er Adjunkt J. E. Olsen allernaadigst udnævnt til Overlærer, ligeledes fra 19. August at regne.

Under 29. s. M. har konstitueret Adjunkt A. J. Loft faaet kgl. Udnævnelse som fast Adjunkt fra 12. Juni d. A. at regne

¹⁾ For Viborg Katedralskoles Vedkommende er denne Bemyndigelse ikke blevet benyttet i Aar.

Afgangs- og Aarsprøver 1903

De skriftlige Prøver for VI og IV samt V Klasse holdes i Dagene 10.—15. Juni, for de øvrige Klasser 25.—27. Juni. De mundtlige Prøver holdes efter nedenstaaende Oversigt. I Censuren ved VI og IV Klasses Prøver deltage: som Medlem af Undervisningsinspektionen Professor, Dr. Gertz (**Gz.**) Latin i VI og IV. Som beskikkede Censorer: Adjunkt Bjerre (**Bj.**) Dansk i VI og IV, Oldnordisk i VI; Dr. phil. Bonnesen (**B.**) Matematik og Fysik i VI og IV; Cand. mag. Bøgholm (**Bh.**) Tysk og Engelsk i VI og IV; Dr. phil. Aa. Friis (**F.**) Historie i VI og IV Rl.; Adjunkt Gabrielsen (**G.**) Græsk i VI; Cand. mag. J. P. Jacobsen (**J.**) Fransk i VI og IV Rl.; Adjunkt Steenberg (**S.**) Geografi og Naturhistorie i IV.

De mundtlige Prøver holdes i Klasseværelserne B, H, I, K og M. Bogstavordenen følges, dog saaledes, at Disciplene skiftes til at begynde. Privatisterne prøves efter den tilsvarende Klasse.

Mundtlige Prøver.

Mandag d. 22. Juni.

- H. Kl. 8. VI (9). **Historie.** H. **F.** O.
 H. — 4. IV Rl. (3). **Historie.** O. **F.** H.

Tirsdag d. 23. Juni.

- H. Kl. 1. IV (7) + 1 Farm. **Latin.** R. **Gz.** O.
 H. — 5. VI (5). **Latin.** O. **Gz.** Ha.

Torsdag d. 25. Juni.

- H. Kl. 8. VI (5 + 4). } **Fransk.** S. **J.** Ha.
 H. — 12. IV Rl. (1) + 1 Priv. }
 H. — 12^{1/2}. IV st. (6). **Fransk.** S. Ha. T.

Lørdag d. 27. Juni.

- H. Kl. 1. VI (5). **Græsk.** O. **G.** T.

Mandag d. 29. Juni.

- H. Kl. 8. VI (4 + 5). **Fysik.** P. **B.** L.
 K. — V. Historie. H. O.
 B. — III. Latin. R. Ha.
 M. — III Rl. Dansk. Lf. T.
 I. — II st. Naturhistorie. Mt. Ml.
 I. Kl. 11. II Rl. Naturhistorie. Mt. Ml.
 M. — 12. I st. Dansk. T. Lf.
 B. — 1. Forb. Dansk. h. Ha.
 H. Kl. 4. IV (6 + 3). **Matematik.** L. **B.** Ml.
 M. — I Rl. Dansk. Lf. T.

Tirsdag d. 30. Juni.

- H. Kl. 8. VI (4). **Matematik.** L. **B.** Ml.
 K. — III. Tysk. R. Lf.
 B. — 3. Forb. Geografi. O. Mt.
 M Kl. 12. II st. Historie. Lf. O.
 B. — 2. Forb. Dansk. Ha. h.
 H. Kl. 4. IV (3 + 3). **Fysik.** P. **B.** L.
 M. — II Rl. Historie. O. S.

Onsdag d. 1. Juli.

- H. Kl. 8. VI (9). { **Dansk** og } H. **Bj.** T.
 { **Oldnordisk.** } T. **Bj.** H.
 K. — V. Fransk. S. Ha.
 M. — III st. Aritmetik. L. P.
 I. — 3. Forb. Naturhistorie. Mt. Ml.
 M. Kl. 12. III Rl. Aritmetik. L. P.
 B. — II Rl. Dansk. Lf. T.
 K. — I st. Latin. Ha. R.
 H. Kl. 4. IV Rl. (3). **Dansk.** T. **Bj.** Lf.
 (IV st. Stile. T. **Bj.** Ha.)
 K. — I Rl. Engelsk. Ha. S.

Torsdag d. 2. Juli.

Kl. 8^{1/2} præcis: Optagelsesprøve.

Fredag d. 3. Juli.

- H. Kl. 8. $\left. \begin{array}{l} \text{VI (3).} \\ \text{IV (6 + 3)} \end{array} \right\} \text{Tysk. } \left\{ \begin{array}{l} \text{R. Bh. Lf.} \\ \text{Lf. Bh. R.} \end{array} \right.$
- K. — III st. Geometri. L. P.
- B. — II st. Latin. T. Ha.
- I. — I st. Naturhistorie. Mt. Ml.
- K. Kl. 12. III Rl. Geometri. L. P.
- B. — II Rl. Engelsk. Ha. S.
- I. — I Rl. Naturhistorie. Mt. Ml.
- M. — 2. Forb. Tysk. c. m.
- H. Kl. 4. VI (6) + IV Rl. (3). **Engelsk.** S. **Bh.** Ha.

Lørdag d. 4. Juli.

- K. Kl. 8. V. $\left. \begin{array}{l} \text{Tysk. R. Lf.} \\ \text{Engelsk. S. Ha.} \end{array} \right\}$
- I. — III st. Naturhistorie. Mt. Ml.
- B. — 1. Forb. Religion. s. c.
- K. Kl. 9. I Rl. Tysk. Lf. R.
- I. Kl. 12. III Rl. Naturhistorie. Mt. Ml.
- K. — II Fransk. Ha. S.
- M. — I st. Tysk. Lf. R.
- B. — 3. Forb. Dansk. h. T.

Mandag d. 6. Juli.

- K. Kl. 8. V. $\left. \begin{array}{l} \text{Dansk og H. T.} \\ \text{Oldnordisk. T. H.} \end{array} \right\}$
- H. — IV (9). **Geografi.** Mt. **S.** Ml.
- I. — II st. Aritmetik. L. P.
- M. — I st. Fransk. S. Ha.
- B. — 3. + 2. Forb. Religion. s. Lf.
- B. Kl. 12. II Rl. Aritmetik. L. P.
- M. — I Rl. Fransk. S. Ha.
- I. Kl. 4. IV (9). **Naturhistorie.** Mt. **S.** Ml.

Tirsdag d. 7. Juli.

- K. Kl. 8. III st. Geografi. Mt. Lf.

(Tisdag d. 7. Juli.)

- M. Kl. 8. I st. Aritmetik. Ml. L.
 B. — 3. Forb. Fransk. S. Ha.
 K. Kl. 12. III Rl. Geografi. Mt. Lf.
 M. — I Rl. Aritmetik. Mr. L.

Onsdag d. 8. Juli.

- K. Kl. 8. V. Matematik. Ml. L.
 B. — 2. Forb. Geografi. Lf. Mt.
 K. Kl. 12. V. Latin. Ha. O.
 M. — II st. Geometri. L. P.
 B. — 3. Forb. Tysk. m. Lf.
 I. Kl. 4. I. Religion. Lf. O.
 M. Kl. 4. II Rl. Geometri. L. P.

Torsdag d. 9. Juli.

- H. Kl. 8. IV st. **Historie**. H. O. Lf.
 M. — I st. Geometri. Ml. L.
 I. — 2. Forb. Naturhistorie. Mt. P.
 K. Kl. 12. III. Historie. O. S.
 I. — II Rl. Religion. Lf. Ha.
 M. — I Rl. Geometri. Ml. L.
 B. — 1. Forb. Geografi. Mt. P.

Fredag d. 10. Juli.

- K. Kl. 8. V (m. + s.) Fysik. P. L.
 B. — II st. Geografi. Mt. O.
 M. — I st. Historie. Ha. S.
 I. Kl. 12. III. Fysik. P. L.
 B. — II Rl. Geografi. Mt. O.
 M. — I Rl. Historie. Lf. Ha.
 K. Kl. 4. III. Græsk. R. T.
 I. — 3. Forb. Historie. Prlt. Gad. Ha.
 B. — 2. + 1. Forb. Historie. O. S.

Lørdag d. 11. Juli.

- H. Kl. 8. IV (3). **Græsk**. T. R. O.

(Lørdag d. 11. Juli.)

- I. Kl. 8. III. Engelsk. S. Ha.
 M. — I st. Geografi. Mt. Lf.
 B. Kl. 11. II. Tysk. R. S.
 K. Kl. 12. V. Græsk. O. T.

Mandag d. 13. Juli.

- K. Kl. 8. III. Fransk. S. Ha.
 B. — II st. Religion. Lf. Ml.
 M. — I Rl. Geografi. Mt. O.

Kl. 1. **Sangprøve** (ikke offentlig) for alle Sangere af begge Skoler.

Optagelsesprøven for Elever, indmeldte til Katedralskolen, 1. Mellemskoleklasse eller Forberedelsesskolen, er fastsat til **Torsdag den 2. Juli Kl. 8½ præcis**, for Elever, der af særlige Grunde ikke have kunnet give Møde den 2. Juli, til **Onsdag den 19. August Kl. 9.**

Tirsdag den 14. Juli Kl. 1 holdes Slutningsmødet, hvor Prøvernes Udfald og Omflytningen vil blive bekendtgjort. Derefter begynder Sommerferien, der varer til **Onsdag den 19. August**, da alle Elever maa indfinde sig **Kl. 1 Eftm.**

Forældre og Værger samt alle, der have Interesse for Skolens Gerning, indbydes til at overvære de mundtlige Prøver og Slutningsmødet.

Viborg Katedralskole, den 19. Juni 1903.

A. Heise.